Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi (USBAD)
International Journal of Social Sciences Academy (IJSA)
Yıl 8, Year 8, Sayı 24, Issue 24, Aralık 2026, December 2026
e ıssn: 2687-2641
Özgünlük kontrolü intihal.net Authenticity process
DOI: 10.47994/usbad.1998266

Makale türü: Araştırma makalesi		**Article type:** Research article
Geliş tarihi	19.07.2026	Submitted date
Kabul tarihi	09.10.2026	Accepted date
Elektronik yayın tarihi	20.12.2026	Online publishing date

Atıf Bilgisi / Reference Information
Eryatan, M., & Balat, Ş. (2026). Yazma Becerisi Öğretimi Araştırmalarının (2000-2025) Bibliyometrik Analizi. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi / International Journal of Social Sciences Academy*, 8(24), 1664-1714.

YAZMA BECERİSİ ÖĞRETİMİ ARAŞTIRMALARININ (2000-2025) BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Mahmut ERYATAN[1], Şener BALAT[2]

Öz

Yazma becerisi öğretimi araştırmaları, ana dilde yazma öğretimi, ikinci dil yazımı ve akademik okuryazarlık gibi birbirinden görece bağımsız geleneklerin bir arada bulunduğu bir alandır. Bu çoklu yapı, alanın bütününe ilişkin resmin tek tek çalışmalardan çıkarılmasını güçleştirmektedir. Bu araştırmanın amacı, yazma öğretimi alanındaki bilimsel literatürün 2000-2025 arasındaki üretim yapısını, entelektüel örgütlenmesini ve tematik gelişimini bibliyometrik yöntemlerle ortaya koymaktır. Veriler Web of Science Core Collection veri tabanından konu alanı etiketiyle taranarak elde edilmiş, PRISMA akışına göre uygulanan dâhil etme ve hariç tutma ölçütleri sonucunda 1212 dokümanlık bir veri seti oluşturulmuştur. Anahtar kelimeler, kurum adları ve ülke bilgileri

[1] Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, Türkiye, e-posta: m.eryatan1223@gmail.com, Orcid No: 0009-0001-8631-8903
[2] Dr. Öğr. Üyesi, Bingöl Üniversitesi, Bilişim Teknolojileri Meslek Yüksekokulu, Bingöl, Türkiye, e-posta: senerbalat@hotmail.com, Orcid No: 0000-0002-9683-1778

analiz öncesinde standartlaştırılmıştır. Analizler R tabanlı Bibliometrix paketi ve Biblioshiny arayüzüyle yürütülmüş; tanımlayıcı analizler, atıf analizi, anahtar kelime eş-oluşum analizi, çoklu uygunluk analizine dayalı kavramsal yapı analizi ile Callon merkezilik ve yoğunluk ölçütlerine dayanan tematik harita ve tematik evrim analizleri yapılmıştır. Bulgulara göre alan 389 farklı kaynaktan beslenmekte, bileşik yıllık büyüme oranı %16.89 düzeyinde bulunmakta, doküman başına 17.09 atıf düşmektedir. Üretim üç evrede ilerlemiş ve son altı yılın toplamı önceki yirmi yılın toplamını aşmıştır. Atıf etkisi sınırlı sayıda sentez çalışması çevresinde yoğunlaşmakta, en çok atıf alan on çalışmanın altısında aynı araştırmacı yer almaktadır. Uluslararası ortak yayın oranı %14.05'tir ve bu oranın üretim hacmiyle doğru orantılı olmadığı görülmektedir. Kavramsal analizler alanın üç araştırma geleneğini koruduğunu, yapay zekâ temelli yaklaşımların ise bağımsız bir tema olarak değil mevcut akademik yazma teması içine yerleşerek alana eklemlendiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yazma Öğretimi, Bibliyometrik Analiz, Bilim Haritalama, Akademik Yazma, Yapay Zekâ, Tematik Evrim

A Bibliometric Analysis of Research on Writing Skills Instruction (2000-2025)

Abstract

Research on writing skills instruction brings together several relatively independent traditions, including first language writing instruction, second language writing, and academic literacy. This plurality makes it difficult to derive a picture of the field as a whole from individual studies. This study aims to map the production structure, intellectual organisation, and thematic development of the scholarly literature on writing instruction between 2000 and 2025 through bibliometric methods. Data were retrieved from the Web of Science Core Collection using a topic field search. After inclusion and exclusion criteria were applied following a PRISMA flow, a dataset of 1212 documents was obtained. Author keywords, institutional names, and country information were standardised prior to analysis. Analyses were conducted with the R based Bibliometrix package and its Biblioshiny interface, and comprised descriptive analyses, citation analysis, keyword co-occurrence analysis, conceptual structure analysis based on multiple correspondence analysis, and thematic map and thematic evolution analyses based on Callon centrality and density measures.

The findings indicate that the field draws on 389 distinct sources, that its compound annual growth rate is 16.89%, and that it receives 17.09 citations per document. Production advanced in three phases, and the total output of the last six years exceeds that of the preceding twenty. Citation impact is concentrated around a limited number of synthesis studies, with the same researcher appearing as an author in six of the ten most cited works. The international co-authorship rate is 14.05% and is not proportional to production volume. Conceptual analyses show that the field retains its three research traditions, and that artificial intelligence based approaches have entered the field not as an independent theme but by settling within the existing academic writing theme.

Keywords: Writing Instruction, Bibliometric Analysis, Science Mapping, Academic Writing, Artificial Intelligence, Thematic Evolution

GİRİŞ

Yazma becerisinin nasıl öğretileceği, eğitim araştırmalarının en uzun geçmişe sahip sorularından biridir (Graham, 2019); ancak bugün bu soru etrafında tek bir araştırma alanından söz etmek güçtür. Aynı soru, birbirinden görece bağımsız en az üç gelenek içinde ele alınmaktadır. Birincisi, ana dilde yazma öğretimini müdahale çalışmaları ve meta-analizler üzerinden ele alan eğitim psikolojisi kökenli gelenektir (Graham & Perin, 2007; Graham vd., 2012; Graham vd., 2020). İkincisi, yabancı ya da ikinci dilde yazmayı dil edinimi ve öğrenen değişkenleri çerçevesinde inceleyen uygulamalı dilbilim geleneğidir (Silva, 1993). Üçüncüsü ise yükseköğretimde akademik metin üretimini tür, söylem ve okuryazarlık kavramları çevresinde tartışan akademik okuryazarlık geleneğidir (Lea & Street, 1998; Wingate, 2012). Bu gelenekler farklı dergilerde yayımlanmakta, farklı kuramsal çerçevelere yaslanmakta ve çoğu zaman birbirlerinin bulgularına atıf yapmamaktadır. Örneğin Web of Science'ta dizinlenen ikinci dil yazımı yayınlarının yaklaşık yarısı tek bir uzmanlık dergisinde, Journal of Second Language Writing'de yer almaktadır (Arık & Arık, 2017).

Bu çoklu yapı kendi başına bir sorun değildir; bir alanın olgunlaşmasının doğal sonucu olarak da okunabilir. Sorun, alanın bütününe ilişkin resmin

tek tek çalışmalardan çıkarılamaz hâle gelmesidir (Donthu vd., 2021). Bir araştırmacı, kendi geleneğinin içinden bakıldığında alanın nereye doğru ilerlediğini görebilir; ancak hangi geleneğin hangi yönde büyüdüğünü, geleneklerin birbirine yaklaşıp yaklaşmadığını ya da yeni bir konunun alana hangi kapıdan girdiğini tek tek çalışmalar üzerinden söylemek mümkün değildir. Bu tür sorular, tek tek çalışmaların bulgularına değil, literatürün bütününün yapısına yöneliktir ve ancak bütünü veri olarak ele alan yöntemlerle yanıtlanabilir (Zupic & Čater, 2015; Aria & Cuccurullo, 2017).

Alanda bu yönde yürütülmüş çalışmalar bulunmaktadır. Arık ve Arık (2017), ikinci dil yazımı literatürünü Web of Science üzerinden inceleyerek alanın yayın ve atıf özelliklerini betimlemiştir. Karagöz ve Şeref (2020), yine Web of Science temelli bir tarama ile yazma becerisiyle ilgili makaleleri ele almış ve çekirdek araştırmacılar ile coğrafi dağılıma ilişkin belirlemeler yapmıştır. Atasoy (2023), 2010-2020 arasındaki yazma eğitimi çalışmalarını sistematik derleme yaklaşımıyla incelemiştir. Jaja (2024), Scopus verisi üzerinden öğrenci yazma becerilerine ilişkin araştırma eğilimlerini haritalamıştır. Abdullah ve diğerleri (2023), dil ve okuryazarlık literatürünü daha geniş bir çerçevede ele alarak gelecekteki araştırma yönelimlerine ilişkin öneriler geliştirmiştir. Litvinova, Mikros ve Dekhnich (2024) ise büyük dil modelleri bağlamındaki yazma araştırmalarını 2020 sonrası dönemle sınırlı biçimde incelemiştir.

Bu çalışmalar alana önemli katkılar sunmakla birlikte, birkaç ortak sınırlılık taşımaktadır. İlki kapsam sınırlılığıdır: kimi çalışmalar tek bir geleneğe, kimileri belirli bir eğitim kademesine, kimileri de yalnızca son birkaç yıla odaklanmaktadır. İkincisi yöntemsel şeffaflıktır; bu çalışmaların bir bölümünde kullanılan alan etiketi, kayıt eleme akışı ve veri standartlaştırma işlemleri raporlanmamıştır. Üçüncüsü ve belki en önemlisi, analizlerin çoğunlukla betimleyici düzeyde kalmasıdır. Yayın sayıları, ülke dağılımları ve en çok atıf alan çalışmalar raporlanmakta, ancak alanın kavramsal yapısının zaman içinde nasıl dönüştüğü sorusu çoğunlukla ele alınmamaktadır. Bir alanın kaç yayın ürettiğini bilmek ile o alanın hangi kavramlar çevresinde örgütlendiğini bilmek farklı

sorulardır ve ikincisi yalnızca zamansal karşılaştırmaya dayalı tematik analizlerle yanıtlanabilir.

Bibliyometri, bu tür sorular için geliştirilmiş bir yöntemler bütünüdür. Yayınlara ait üstveriyi analiz birimi olarak alır ve iki tür çıktı üretir: aktörlerin üretkenliğini ve etkisini ölçen performans göstergeleri ile kavramlar arasındaki ilişkileri haritalayan bilim haritalama çözümlemeleri (Donthu vd., 2021). Bu araştırma bakımından yöntemin belirleyici üstünlüğü, bin ikiyüzü aşkın dokümanın oluşturduğu bütünü tek bir çerçevede çözümlemeye ve bu bütünün zaman içindeki dönüşümünü izlemeye olanak vermesidir.

Bu araştırma, yukarıda özetlenen üç sınırlılığa yanıt verecek biçimde tasarlanmıştır. Kapsam bakımından yirmi altı yıllık bir dönemi ve yazma öğretiminin üç geleneğini birlikte içeren bir veri seti kullanılmaktadır. Yöntemsel şeffaflık bakımından kullanılan arama aracı, sorgu dizesi, dizin seçimi, kayıt eleme akışı, veri standartlaştırma kuralları ve analiz parametreleri eksiksiz raporlanmakta; ayrıca aramanın kalıcı bağlantısı verilmektedir. Analiz derinliği bakımından ise betimleyici göstergelerin yanı sıra anahtar kelime eş-oluşum ağı, kavramsal yapı haritası, tematik harita ve iki dönem arasındaki tematik evrim analizleri birlikte yürütülmektedir. Bu üçlü tasarımın, alanın yalnızca ne kadar büyüdüğünü değil, hangi yönde ve hangi kavramsal eksende dönüştüğünü de görünür kılması beklenmektedir.

Araştırmanın bu tasarımının özellikle güncel bir tartışma için değer taşıdığı düşünülmektedir. Üretken yapay zekâ araçlarının yazma pratikleri üzerindeki etkisi son yıllarda yoğun biçimde tartışılmaktadır; ancak bu tartışma çoğunlukla tekil uygulama çalışmaları üzerinden yürütülmektedir. Yeni bir konunun bir alana nasıl girdiği, bağımsız bir araştırma damarı olarak mı yoksa mevcut bir temanın içine yerleşerek mi yerleştiği sorusu, ancak tematik evrim analiziyle yanıtlanabilir. Bu araştırma söz konusu soruyu doğrudan ele almaktadır.

Bu doğrultuda araştırmanın amacı, yazma becerisi öğretimi alanındaki bilimsel literatürün 2000-2025 arasındaki üretim yapısını, entelektüel

örgütlenmesini ve tematik gelişimini ortaya koymaktır. Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Yazma öğretimi araştırmalarının bilimsel üretimi 2000-2025 arasında nasıl bir zamansal gelişim izlemiştir?
2. Alanın bilimsel üretimi yazarlar, kurumlar ve ülkeler düzeyinde nasıl dağılmaktadır?
3. Alandaki atıf etkisi hangi çalışmalar çevresinde yoğunlaşmaktadır?
4. Alanın uluslararası iş birliği yapısı nasıl bir görünüm sunmaktadır?
5. Alanın kavramsal ve tematik yapısı hangi kümeler çevresinde şekillenmekte ve bu yapı zaman içinde nasıl dönüşmüştür?

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Bu araştırma, yazma becerisi öğretimi alanındaki bilimsel literatürün üretim yapısını, entelektüel örgütlenmesini ve tematik gelişimini incelemek amacıyla bibliyometrik desenle yürütülmüştür. Bibliyometri, bilimsel yayınlara ait üstverinin nicel yöntemlerle çözümlenmesine dayanır ve bir alanın büyüme örüntüsünü, etkili aktörlerini ve kavramsal haritasını görünür kılar (Donthu vd., 2021). Desen iki tamamlayıcı bileşenden oluşur: aktörlerin üretkenliğini ve etkisini ölçen performans analizi ile alanın kavramsal ilişkilerini haritalayan bilim haritalama analizi (Cobo vd., 2011; Donthu vd., 2021).

Bibliyometrik desen bu araştırma için iki nedenle tercih edilmiştir. İlki, araştırma sorularının tek tek çalışmaların bulgularına değil, alanın bütününe ait örüntülere yönelik olmasıdır. İkincisi, incelenen literatürün hacmidir; bin iki yüzü aşkın dokümanın nitel derleme teknikleriyle bütüncül biçimde çözümlenmesi uygulanabilir değildir (Donthu vd., 2021).

Veri Kaynağı

Veri seti Web of Science Core Collection'dan elde edilmiştir. Bu tercihin gerekçeleri şunlardır: veri tabanının adres, kurum ve atıflanan kaynak alanlarını yapılandırılmış biçimde sunması, bibliyometrik yazılımlarla tam uyumlu bir dışa aktarım biçimi sağlaması ve sosyal bilimler ile beşerî bilimleri SSCI ve AHCI dizinleri üzerinden ayrı ayrı kapsaması. Analizin yürütüldüğü Bibliometrix paketi, Web of Science'ın tam kayıt ve atıflanan kaynaklar çıktısını doğrudan işleyebilmektedir.

Tek veri tabanı kullanılması bilinçli bir yöntemsel tercihtir. Web of Science ile Scopus kayıtları arasında yazar adı, kurum etiketi ve atıf sayısı bakımından sistematik farklar bulunduğundan, iki veri tabanının birleştirilmesi ek bir eşleştirme ve tekilleştirme yükü getirmekte ve çoğu durumda yinelenen kayıtların bir bölümünün gözden kaçmasına yol açmaktadır. Bu tercihin doğurduğu kapsam sınırlılığı Sınırlılıklar başlığı altında ayrıca ele alınmıştır.

Tarama Stratejisi

Tarama, Web of Science arayüzünün Smart Search aracıyla yürütülmüştür. Bu araçta arama terimleri belirli bir alan etiketine bağlanmaz; sistem terimleri kayıt üstverisinin genelinde arar ve anlamsal genişletme uygular. Bu tercihin doğurduğu yeniden üretilebilirlik sonucu Sınırlılıklar başlığı altında ayrıca ele alınmıştır. Aramanın nasıl yürütüldüğünün eksiksiz bildirilmesi biçimsel bir ayrıntı değil, örneklemin tanımıdır; bu nedenle sorgu dizesi, dizin seçimi, süzgeçler ve tarama tarihi aşağıda tam olarak verilmiştir.

Arama terimleri iki kavramsal kümede toplanmıştır. Birinci küme yazma becerisinin kendisini, ikinci küme bu becerinin öğretimsel ve müdahale boyutunu temsil etmektedir. Bu ayrım, yazma araştırmalarının bibliyometrik incelemelerinde beceri odaklı ve öğretim odaklı terimlerin ayrı kümeler olarak ele alınması uygulamasına dayanmaktadır (Arık & Arık, 2017; Karagöz & Şeref, 2020). Terim listeleri, bu iki çalışmanın

kullandığı anahtar kelimeler ile alanın yerleşik dergilerinde (Journal of Second Language Writing, Reading and Writing, Journal of Writing Research) en sık geçen yazar anahtar kelimeleri karşılaştırılarak oluşturulmuştur. Küme içinde OR, kümeler arasında AND işleci kullanılmıştır.

Kümelerin AND işleciyle birleştirilmesi, veri setine giren her kaydın hem bir yazma becerisi terimiyle hem de bir öğretim, strateji ya da müdahale terimiyle eşleşmesini zorunlu kılmaktadır. Araştırmanın kapsamı bu yapıyla tanımlanmıştır: incelenen literatür, yazmanın kendisine değil yazmanın öğretilmesine, geliştirilmesine ve desteklenmesine odaklanan çalışmalardan oluşmaktadır.[3]

Tarama 16 Mart 2026 tarihinde Web of Science Core Collection üzerinde gerçekleştirilmiştir. Koleksiyonun bütün dizinleri açık bırakılmıştır: SCI-EXPANDED, SSCI, A&HCI, CPCI-S, CPCI-SSH, BKCI-S, BKCI-SSH ve ESCI. Aramaya iki süzgeç uygulanmıştır: yayın yılı 2000 ile 2026 arası ve belge türü makale ya da derleme. Tarama 1270 kayıt döndürmüş, bu kayıtlar atıflanan kaynakları da içerecek biçimde tam kayıt olarak dışa aktarılmıştır. Dışa aktarılan dosyada 1271 kayıt bulunmuştur.

Dahil Etme ve Hariç Tutma Kriterleri

Dâhil edilenler: makale ve derleme türündeki hakemli yayınlar; 2000-2025 yılları arasında yayımlanmış çalışmalar; yazar, kaynak ve başlık bilgisi eksiksiz kayıtlar.

Hariç tutulanlar: yinelenen kayıtlar; editöryel yazılar, bildiri özetleri ve kitap tanıtımları; yayıncı tarafından geri çekilmiş çalışmalar; tamamlanmamış 2026 yılına ait kayıtlar; eksik bibliyografik bilgi içeren kayıtlar. 2026 yılının dışarıda bırakılması yöntemsel bir zorunluluktur.

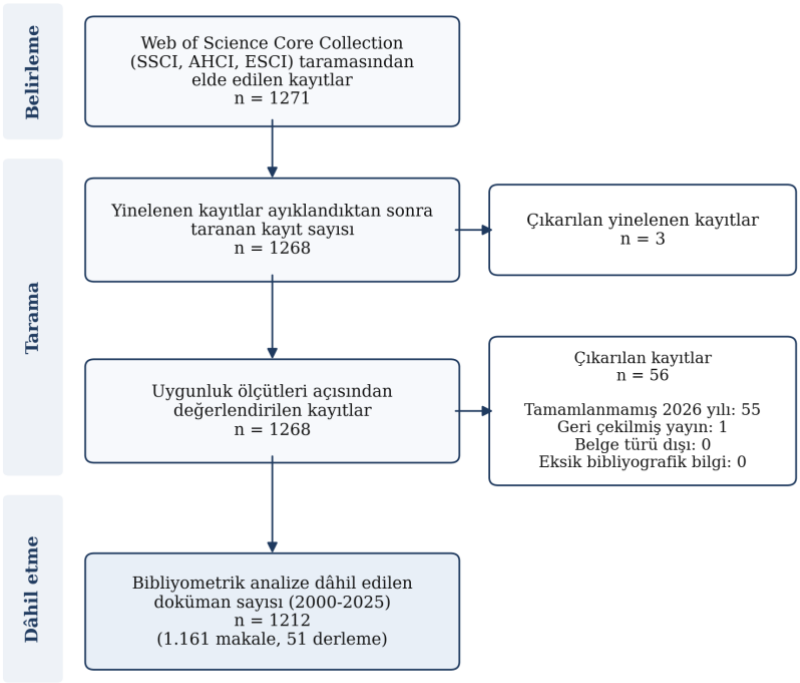
[3]"writing skill*" OR "writing competence" OR "writing proficiency" OR "academic writing" OR "writing development") AND ("writing instruction*" OR "writing teaching" OR "teaching writing" OR "writing education" OR "writing pedagogy" OR "writing strategy*" OR "writing intervention*

Veri 16 Mart 2026'da çekildiği için o yıla ait kayıtlar yılın yalnızca ilk çeyreğini temsil etmekte ve yıllar arası karşılaştırmayı geçersiz kılmaktadır. Bu nedenle analiz 2000-2025 dönemiyle sınırlandırılmış, 2026 kayıtları hiçbir hesaplamaya dâhil edilmemiştir.

Seçim Süreci

Kayıtların seçimi PRISMA 2020 akış mantığına göre raporlanmıştır (Page vd., 2021). Süreç Şekil 1'de gösterilmektedir.

Şekil 1. *Veri seçim sürecine ilişkin PRISMA akış şeması*

Not. Akış şeması, Web of Science Core Collection taramasından analiz veri setine ulaşan süreci göstermektedir.

Tarama 1270 kayıt döndürmüş, dışa aktarılan dosyada 1271 kayıt bulunmuştur; DOI ve normalleştirilmiş başlık üzerinden yapılan denetimde 3 yinelenen kayıt ayıklanmıştır. Kalan 1268 kayıt uygunluk ölçütleri açısından değerlendirilmiş; tamamlanmamış 2026 yılına ait 55 kayıt ile geri çekilmiş 1 yayın çıkarılmıştır. Belge türü ölçütü ile eksik bibliyografik bilgi ölçütü hiçbir kaydı elemeye yol açmamıştır. Böylece analiz veri seti 1161 makale ve 51 derleme olmak üzere 1212 dokümandan oluşmuştur.

Veri Temizleme ve Standartlaştırma

Web of Science'tan indirilen ham üstveri doğrudan analize elverişli değildir; aynı kavram ve aynı kurum birden çok yazım biçimiyle kayda geçebilmektedir. Bu nedenle analiz öncesinde üç düzeyde standartlaştırma uygulanmıştır.

Anahtar kelimeler. Yazar anahtar kelimeleri küçük harfe çevrilmiş, baş ve son boşluklar ile noktalama temizlenmiş, ardından eş anlamlı ve yazım varyantı olan terimler tek bir biçimde birleştirilmiştir. Birleştirilen başlıca gruplar şunlardır: writing skill ile writing skills; L2 writing, ESL writing ve second-language writing ile second language writing; ChatGPT, generative AI, large language models ve AI ile artificial intelligence; teaching writing, writing pedagogy ve teaching of writing ile writing instruction; peer feedback, teacher feedback ve written corrective feedback ile feedback; metacognition ve metacognitive awareness ile metacognitive strategies; self-regulation ile self-regulated learning; EAP ile english for academic purposes. Standartlaştırma sonucunda farklı anahtar kelime sayısı 3108'den 2939'a inmiştir.

Kurumlar. Clarivate'in birleştirilmiş kurum etiketleri, bünyelerindeki üniversiteleri hem çatı adıyla hem de kendi adlarıyla listelediği için çift sayıma yol açmaktadır. Bu nedenle çatı etiketleri ilgili üniversiteyle birleştirilmiş, ayrıca aynı kurumun yerleşke düzeyindeki varyantları tekilleştirilmiştir. Başlıca birleştirmeler: University System of Georgia ile Georgia State University; Arizona State University-Tempe ile Arizona

State University; Pennsylvania Commonwealth System of Higher Education ile Pennsylvania State University.

Ülkeler. Yazar adreslerinden çıkarılan ülke bilgisinde posta kodları ve eyalet kısaltmaları temizlenmiş; İngiltere, İskoçya, Galler ve Kuzey İrlanda kayıtları Birleşik Krallık altında birleştirilmiştir.

Veri Analizi

Analizler R programlama dili üzerinde Bibliometrix paketi ve bu paketin Biblioshiny arayüzü ile yürütülmüştür. Performans analizleri: yıllık bilimsel üretim, bileşik yıllık büyüme oranı, ortalama doküman yaşı, doküman başına atıf, en üretken yazarlar, en üretken kurumlar, ülke bazlı üretim, sorumlu yazar ülkelerinin tek ülkeli ve çok ülkeli yayın dağılımı ve en çok atıf alan dokümanlar.

Bilim haritalama analizleri: yazar anahtar kelimeleri üzerinden eş-oluşum ağı analizi; kavramsal yapının görünür kılınması için çoklu uygunluk analizi; temaların merkezilik ve yoğunluk boyutlarında konumlandırılması için Callon merkezilik ve yoğunluk ölçütlerine dayalı tematik harita analizi (Callon vd., 1991); temaların dönemler arası dönüşümünü izlemek için tematik evrim analizi (Cobo vd., 2011).

Analiz parametreleri. Anahtar kelime eş-oluşum ağında en az beş kez geçen terimler dikkate alınmıştır. Kavramsal yapı analizinde çoklu uygunluk analizi, en az dört bağlantıya sahip terimlerle uygulanmıştır. Tematik harita ve tematik evrim analizlerinde en az beş frekans sınırı kullanılmış, kümeler arası geçişlerin ağırlıklandırılmasında dâhil olma endeksi esas alınmıştır.

Dönemlendirme. Tematik evrim analizi için dönem ayrımı iki ölçüte göre belirlenmiştir. İlki niceliksel dengedir: 2000-2020 döneminde 598, 2021-2025 döneminde 614 doküman bulunmakta, böylece iki dönem karşılaştırılabilir hacimde olmaktadır. İkincisi içeriksel bir eşiktir: 2021, alanın çevrim içi öğrenme ortamlarına ve büyük dil modellerine yönelik

yayınlarının veri setinde belirgin biçimde görünmeye başladığı yıldır. Dönem ayrımı bu iki ölçütün kesiştiği noktada yapılmıştır.

Geçerlik, Güvenirlik ve Yeniden Üretilebilirlik

Yapı geçerliği, arama terimlerinin alanın iki temel kavramsal boyutunu karşılayacak biçimde ve önceki bibliyometrik çalışmaların terim setleriyle karşılaştırılarak oluşturulmasıyla gözetilmiştir. İç geçerlik, dâhil etme ve hariç tutma ölçütlerinin tüm kayıtlara ayrım gözetmeksizin uygulanması ve seçim sürecinin PRISMA akışıyla raporlanmasıyla desteklenmiştir. Güvenirlik açısından, veri temizleme kurallarının tamamı önceden tanımlanmış eşleştirme listeleri hâlinde uygulanmış, böylece sürecin öznel yorumdan bağımsız biçimde yinelenmesi sağlanmıştır. Yeniden üretilebilirlik için tarama tarihi, kullanılan arama aracı, sorgu dizesi, dizin seçimi, uygulanan süzgeçler, analiz parametreleri ve standartlaştırma kuralları bu bölümde eksiksiz raporlanmış; aramanın kalıcı bağlantısı Veri Erişilebilirliği başlığında verilmiştir.

BULGULAR

Veri Setinin Genel Görünümü

Araştırma sorularına ilişkin bulgular sunulmadan önce, analiz veri setinin temel bibliyometrik göstergeleri Tablo 1'de verilmiştir. Bu göstergeler, izleyen bölümlerde raporlanan bulguların dayandığı zemini göstermektedir.

Tablo 1. *Veri setinin temel bibliyometrik göstergeleri (2000-2025)*

Gösterge	Değer
Zaman aralığı	2000-2025
Kaynak (dergi) sayısı	389
Doküman sayısı	1212
Bileşik yıllık büyüme oranı	%16.89
Ortalama doküman yaşı	5.93 yıl

Doküman başına ortalama atıf	17.09
Toplam atıf	20709
Benzersiz atıflanan kaynak	40000
Yazar anahtar kelimesi (standartlaştırma sonrası)	2939
Doküman başına ortalama anahtar kelime	4.45
Toplam yazar sayısı	2420
Doküman başına ortalama yazar	2.44
Tek yazarlı doküman sayısı	356
Uluslararası ortak yazarlık oranı	%14.05
Makale	1161
Derleme	51

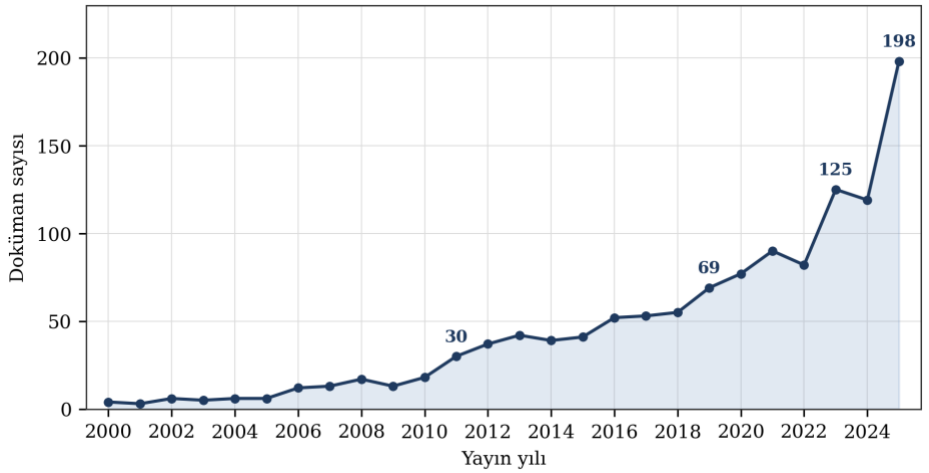
Not. Değerler temizlenmiş ve standartlaştırılmış veri seti üzerinden hesaplanmıştır. Tek yazarlı doküman sayısı, yazar alanında tek kayıt bulunan dokümanlar sayılarak elde edilmiştir.

Birinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular: Bilimsel Üretimin Zamansal Gelişimi

Yazma öğretimi araştırmalarının 2000-2025 arasındaki yıllık üretimi Şekil 2'de sunulmuştur.

Şekil 2.

Yıllık bilimsel üretim (2000-2025)

Not. Veriler Web of Science Core Collection'dan 16 Mart 2026 tarihinde çekilmiştir. Tamamlanmamış olduğu için 2026 yılı analize dâhil edilmemiştir.

İncelenen dönemde toplam üretim 1212 dokümandır ve bileşik yıllık büyüme oranı %16.89 olarak hesaplanmıştır. Üretimin zamansal seyri tek yönlü ve düzgün bir artış değil, farklı hızlarda ilerleyen üç evre ortaya koymaktadır.

Birinci evrede (2000-2009) yıllık üretim 3 ile 17 arasında değişmekte, dönemin toplamı 85 dokümanda kalmaktadır. Bu on yılda üretim hem düşük hem de dalgalıdır; 2001, 2005 ve 2009 yıllarında bir önceki yıla göre gerileme görülmektedir. İkinci evrede (2010-2019) üretim 436 dokümana yükselmiş, ancak bu yükseliş de kesintisiz değildir. 2011 ile 2015 arasında yıllık değerler 30 ile 42 arasında dar bir bantta seyretmiş, 2014 yılında 2013'e göre üç dokümanlık bir gerileme yaşanmıştır. Üçüncü evrede (2020-2025) üretim belirgin biçimde hızlanmış ve dönem toplamı 691 dokümana ulaşmıştır; bu değer, önceki yirmi yılın toplamından fazladır.

Dönemin en yüksek üretimi 198 doküman ile 2025 yılına aittir. 2022 yılında 82 dokümanla bir önceki yıla göre sekiz dokümanlık bir gerileme, ardından 2023 yılında 125 dokümanla belirgin bir sıçrama gözlenmektedir. 2024 yılındaki 119 doküman, 2023'e göre yeniden hafif bir düşüşe işaret etmektedir. Bu seyir, alanın yayın hacminin arttığı

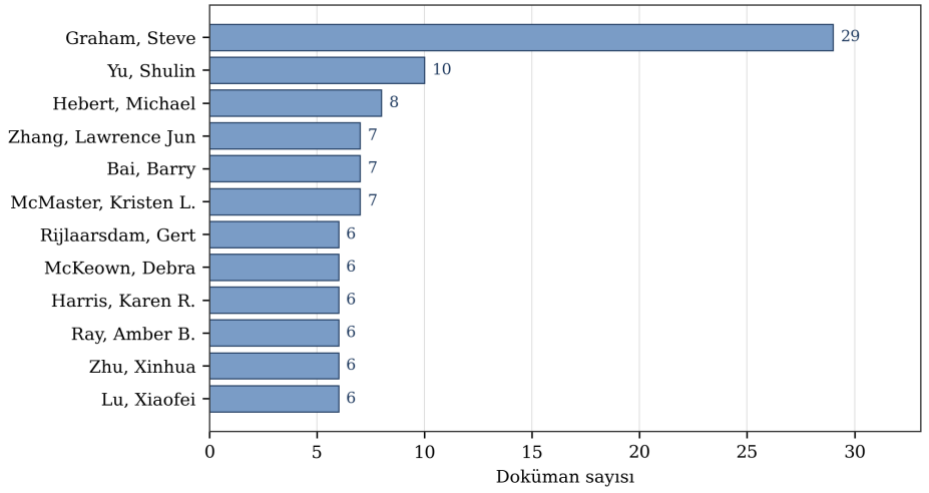
yönünde açık bir bulgu sunmakla birlikte, artışın düzenli olduğu biçiminde yorumlanmaya elverişli değildir. Yıllar arası dalgalanmalar, yayın hacminin tek başına alanın olgunluk düzeyine ilişkin bir gösterge olarak kullanılamayacağını düşündürmektedir.

İkinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular: Yazar, Kurum ve Ülke Düzeyinde Dağılım

Yazarlar

En üretken yazarlara ilişkin bulgular Şekil 3'te sunulmuştur.

Şekil 3. *Doküman sayısına göre en üretken on iki yazar*

Veri setindeki 2420 yazar arasında en üretken isim 29 dokümanla Steve Graham'dır. Graham'ı 10 dokümanla Shulin Yu, 8 dokümanla Michael Hebert, 7'şer dokümanla Lawrence Jun Zhang, Barry Bai ve Kristen L. McMaster izlemektedir. Listedeki diğer yazarlar 6'şar dokümanla temsil edilmektedir.

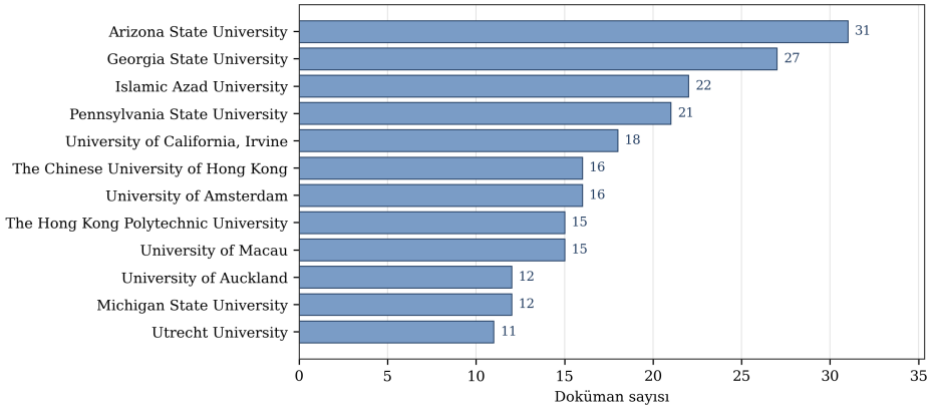
Bu dağılımın dikkat çeken yönü, birinci sıradaki yazar ile ikinci sıradaki yazar arasındaki farkın yaklaşık üç katı bulmasıdır. Graham'ın üretkenliği, Şekil 6'da sunulan atıf bulgularıyla birlikte

değerlendirildiğinde daha anlamlı hâle gelmektedir: en çok atıf alan on çalışmanın altısında Graham yazar olarak yer almaktadır. Bu iki bulgu birlikte, alanda tek bir araştırmacının hem üretim hem etki boyutunda belirgin biçimde öne çıktığına işaret etmektedir.

Kurumlar

En üretken kurumlara ilişkin bulgular Şekil 4'te sunulmuştur.

Şekil 4. *Doküman sayısına göre en üretken on iki kurum*

Not. Kurum adları özel ad oldukları için çevrilmemiştir. Clarivate'in birleştirilmiş kurum etiketleri ve aynı kurumun yerleşke düzeyindeki varyantları tekilleştirilmiştir.

En üretken kurum 31 dokümanla Arizona State University'dir. Bu kurumu 27 dokümanla Georgia State University, 22 dokümanla Islamic Azad University, 21 dokümanla Pennsylvania State University ve 18 dokümanla University of California, Irvine izlemektedir. Listenin devamında 16'şar dokümanla The Chinese University of Hong Kong ile University of Amsterdam, 15'er dokümanla The Hong Kong Polytechnic University ile University of Macau yer almaktadır.

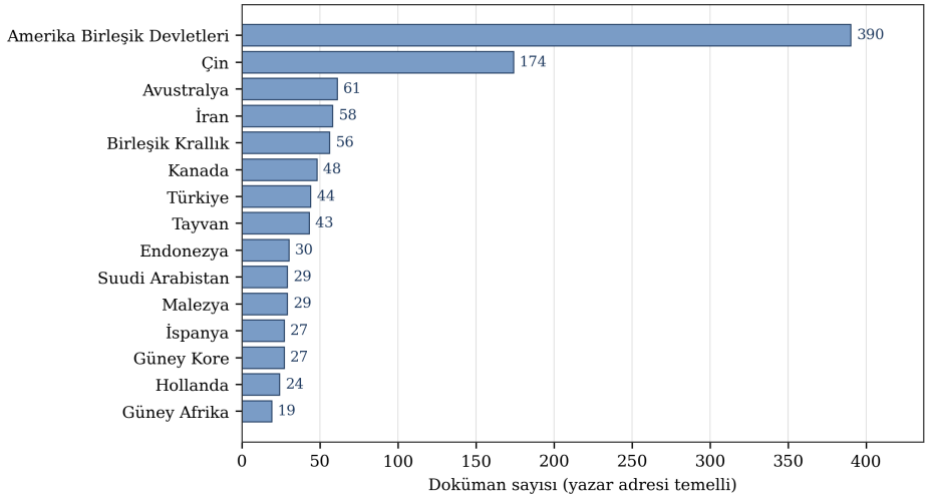
Kurum düzeyindeki bu dağılım iki noktayı görünür kılmaktadır. İlki, ilk beş sıranın dördünün Amerika Birleşik Devletleri merkezli kurumlardan oluşmasıdır. İkincisi ise Hong Kong ve Makao'daki üç kurum ile

Hollanda'daki bir kurumun ilk on içinde yer almasıdır; bu durum, üretimin Amerika Birleşik Devletleri dışında da belirli merkezlerde yoğunlaştığını düşündürmektedir.

Ülkeler

Ülkelere göre üretim Şekil 5'te sunulmuştur.

Şekil 5. *Ülkelere göre bilimsel üretim (ilk on beş ülke)*

Not. Değerler yazar adreslerinden hesaplanmıştır. Bir doküman, farklı ülkelerden yazarlar içeriyorsa her ülke için bir kez sayılmıştır.

Üretimin ülkelere göre dağılımında Amerika Birleşik Devletleri 390 dokümanla ilk sırada yer almaktadır. Bu ülkeyi 174 dokümanla Çin, 61 dokümanla Avustralya, 58 dokümanla İran ve 56 dokümanla Birleşik Krallık izlemektedir. Kanada 48, Türkiye 44, Tayvan 43 dokümanla listede yer almakta; Endonezya (30), Suudi Arabistan (29), Malezya (29), İspanya (27), Güney Kore (27), Hollanda (24) ve Güney Afrika (19) listeyi tamamlamaktadır.

Amerika Birleşik Devletleri'nin üretimi, kendisini izleyen ülkenin iki katından fazladır. Bununla birlikte ilk on beş ülkenin sekizi Asya ve Orta

Doğu'da yer almakta; bu durum, üretimin coğrafi olarak yalnızca Kuzey Amerika ve Batı Avrupa ekseninde toplanmadığını göstermektedir. Türkiye'nin 44 dokümanla yedinci sırada bulunması, Türkçe eğitimi ve yabancı dil eğitimi alanlarındaki araştırma birikiminin uluslararası dizinlerde de görünür olduğuna işaret etmektedir.

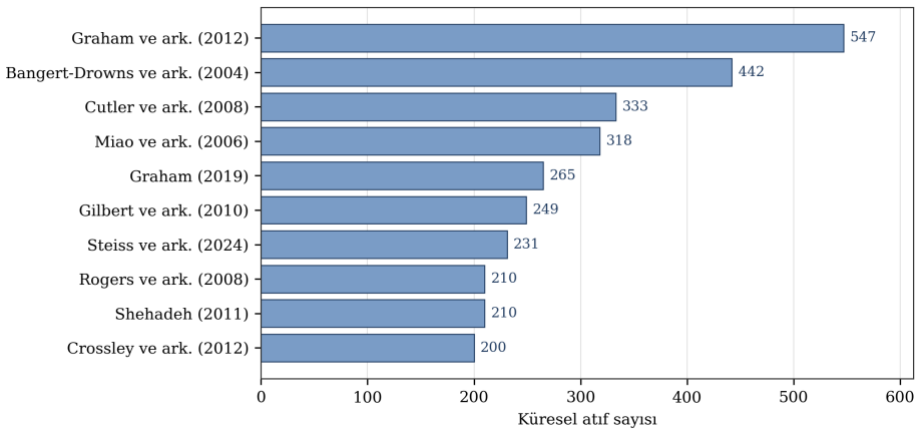
Dergiler

Veri setindeki 1212 doküman 389 farklı dergide yayımlanmıştır. En çok doküman barındıran dergiler sırasıyla Arab World English Journal (45), Reading and Writing (41), Journal of Second Language Writing (40), Journal of English for Academic Purposes (40), System (29) ve Journal of Writing Research (22) olmuştur. Bu dağılım, alanın hem yazma araştırmalarına özgü dergilerde hem de daha geniş kapsamlı uygulamalı dilbilim dergilerinde yayımlandığını ortaya koymaktadır.

Üçüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular: Atıf Etkisi

En çok atıf alan dokümanlara ilişkin bulgular Şekil 6 ve Tablo 2'de sunulmuştur.

Şekil 6. *Küresel atıf sayısına göre en çok atıf alan on doküman*

Veri setindeki toplam atıf sayısı 20709, doküman başına ortalama atıf 17.09'dur. En yüksek atıf sayısına sahip çalışma 547 atıfla Graham, McKeown, Kiuhara ve Harris'e (2012) aittir. Bu çalışmayı 442 atıfla Bangert-Drowns, Hurley ve Wilkinson (2004), 333 atıfla Cutler ve Graham (2008), 318 atıfla Miao, Badger ve Zhen (2006) ve 265 atıfla Graham (2019) izlemektedir. Listenin devamında Gilbert ve Graham (2010, 249 atıf), Steiss ve diğerleri (2024, 231 atıf), Rogers ve Graham (2008, 210 atıf), Shehadeh (2011, 210 atıf) ile Crossley ve McNamara (2012, 200 atıf) yer almaktadır.

Tablo 2. *Küresel atıf sayısına göre en çok atıf alan on doküman*

Sıra	Doküman	Kaynak	Atıf
1	Graham vd. (2012)	Journal of Educational Psychology, 104(4), 879-896	547
2	Bangert-Drowns vd. (2004)	Review of Educational Research, 74(1), 29-58	442
3	Cutler ve Graham (2008)	Journal of Educational Psychology, 100(4), 907-919	333
4	Miao vd. (2006)	Journal of Second Language Writing, 15(3), 179-200	318
5	Graham (2019)	Review of Research in Education, 43(1), 277-303	265
6	Gilbert ve Graham (2010)	The Elementary School Journal, 110(4), 494-518	249
7	Steiss vd. (2024)	Learning and Instruction, 91, 101894	231
8	Rogers ve Graham (2008)	Journal of Educational Psychology, 100(4), 879-906	210
9	Shehadeh (2011)	Journal of Second Language Writing, 20(4), 286-305	210
10	Crossley ve McNamara (2012)	Journal of Research in Reading, 35(2), 115-135	200

Not. Dergi adları özel ad oldukları için çevrilmemiştir. Bu on çalışmanın tam künyeleri kaynakçada yer almaktadır.

Listenin iki özelliği dikkat çekmektedir. İlki, on çalışmanın altısında Steve Graham'ın yazar olarak bulunmasıdır. İkincisi, on çalışmanın altısının birincil araştırma değil sentez ya da geniş ölçekli durum saptama çalışması olmasıdır: üçü meta-analiz (Graham vd., 2012; Bangert-Drowns vd., 2004; Rogers ve Graham, 2008), ikisi ulusal ölçekli tarama (Cutler &

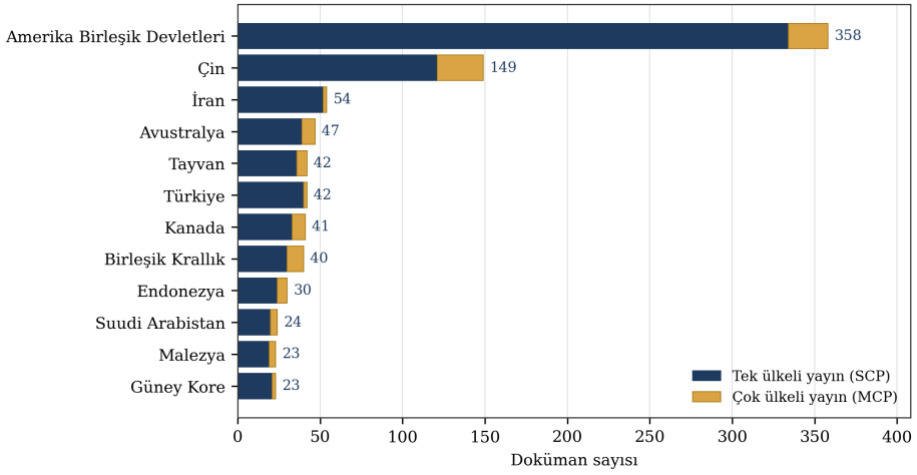
Graham, 2008; Gilbert & Graham, 2010), biri alanyazın derlemesidir (Graham, 2019). Bu durum, sentez çalışmalarının alanda yüksek atıf çekme eğiliminde olduğunu düşündürmektedir.

Listedeki tek güncel çalışma olan Steiss ve diğerleri (2024), ChatGPT geri bildiriminin niteliğini insan geri bildirimiyle karşılaştırmakta ve yayımlandıktan sonraki kısa sürede 231 atıf almış durumdadır. Atıf sayılarının birikimli göstergeler olduğu düşünüldüğünde bu değer, yapay zekâ temelli yazma araştırmalarına yönelik ilginin hızını yansıtan bir işaret olarak değerlendirilebilir.

Dördüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular: Uluslararası İş Birliği Yapısı

Sorumlu yazarların ülkelerine göre tek ülkeli ve çok ülkeli yayın dağılımı Şekil 7'de sunulmuştur.

Şekil 7. *Sorumlu yazar ülkelerine göre tek ülkeli ve çok ülkeli yayın dağılımı*

Veri setinde doküman başına ortalama 2.44 yazar bulunmakta, 356 doküman tek yazarlı olarak yayımlanmıştır. Uluslararası ortak yazarlık oranı %14.05'tir.

Ülke düzeyinde bakıldığında bu oranın belirgin biçimde farklılaştığı görülmektedir. Birleşik Krallık'ta çok ülkeli yayınların payı %25.0, Kanada'da %19.5, Çin'de %18.8 ve Avustralya'da %17.0'dir. Buna karşılık Amerika Birleşik Devletleri'nde bu oran %6.7, Türkiye'de %4.8 ve İran'da %3.7 düzeyinde kalmaktadır.

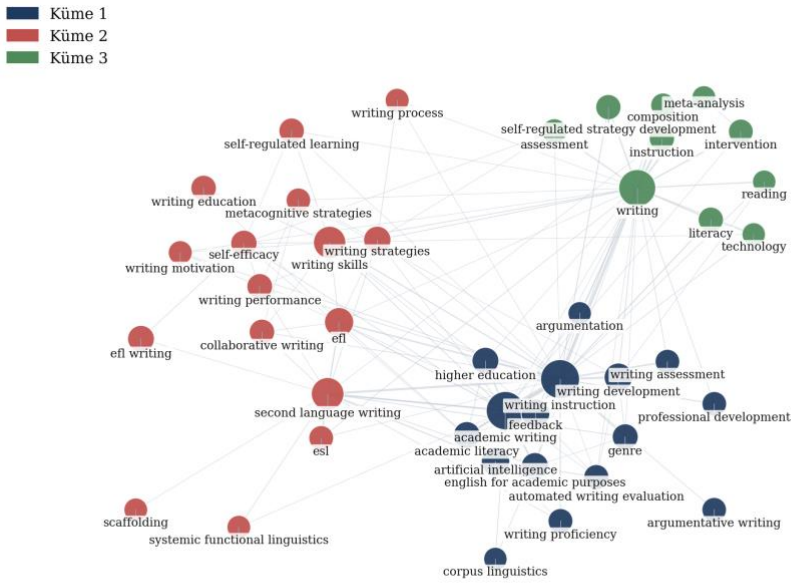
Bu bulgu, üretim hacmi ile uluslararası açıklık arasında doğrudan bir ilişki bulunmadığına işaret etmektedir. Alanın en üretken ülkesi olan Amerika Birleşik Devletleri, çok ülkeli yayın oranı bakımından listenin alt sıralarında yer almaktadır. Aynı durum İran ve Türkiye için de geçerlidir. Buna karşılık Birleşik Krallık ve Kanada, görece daha düşük üretim hacimlerine rağmen uluslararası ağlara daha yoğun biçimde eklemlenmiş görünmektedir. Bu örüntünün ardındaki nedenler bu veriyle sınanamamakla birlikte, ulusal araştırma ekosistemlerinin büyüklüğü ile dış iş birliği ihtiyacı arasında ters yönlü bir ilişki bulunabileceği düşünülebilir.

Beşinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular: Kavramsal ve Tematik Yapı

Anahtar Kelime Eş-Oluşum Ağı

Alanın entelektüel yapısına ilişkin bulgular Şekil 8'de sunulmuştur.

Şekil 8. *Yazar anahtar kelimelerinin eş-oluşum ağı*

Not. Ağda en az beş kez geçen terimler yer almaktadır. Anahtar kelimeler Web of Science kayıtlarındaki özgün biçimleriyle verilmiş, eş anlamlı varyantlar Yöntem bölümünde açıklandığı biçimde birleştirilmiştir. Düğüm büyüklüğü terim frekansını, bağ kalınlığı birlikte geçme sıklığını temsil etmektedir.

Ağ üç küme ortaya koymaktadır. Birinci küme akademik yazma (academic writing) ve yazma öğretimi (writing instruction) terimleri çevresinde yoğunlaşmakta; geri bildirim (feedback), akademik amaçlı İngilizce (english for academic purposes), akademik okuryazarlık (academic literacy), yükseköğretim (higher education), tür (genre), otomatik yazma değerlendirmesi (automated writing evaluation), yapay zekâ (artificial intelligence) ve derlem dilbilim (corpus linguistics) terimlerini içermektedir. Bu küme, yükseköğretim bağlamındaki akademik yazma araştırmalarını temsil etmektedir.

İkinci küme ikinci dil yazımı (second language writing) ve yazma becerileri (writing skills) çevresinde kurulmakta; yabancı dil olarak İngilizce (efl), yazma stratejileri (writing strategies), öz yeterlik (self-

efficacy), yazma performansı (writing performance), öz düzenlemeli öğrenme (self-regulated learning), iş birlikli yazma (collaborative writing), üstbilişsel stratejiler (metacognitive strategies) ve yazma motivasyonu (writing motivation) terimlerini kapsamaktadır. Bu küme, öğrenen değişkenlerine ve strateji öğretimine odaklanmaktadır.

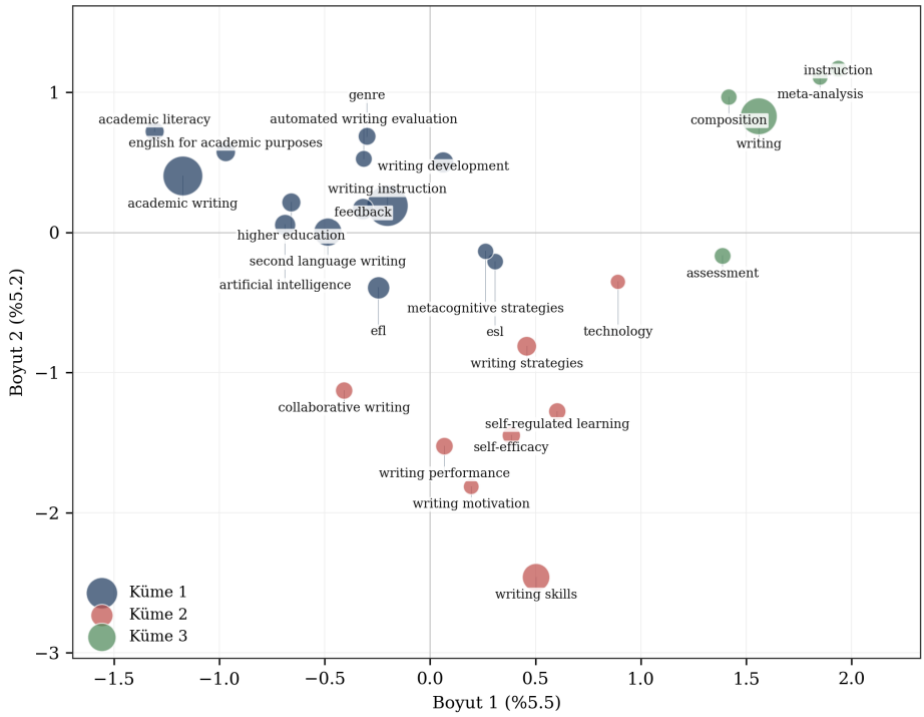
Üçüncü küme yazma (writing) terimi çevresinde toplanmakta; okuryazarlık (literacy), öğretim (instruction), öz düzenlemeli strateji geliştirme (self-regulated strategy development), değerlendirme (assessment), müdahale (intervention), kompozisyon (composition), meta-analiz (meta-analysis) ve okuma (reading) terimlerini içermektedir. Bu küme, ana dilde yazma öğretimine ve müdahale araştırmalarına karşılık gelmektedir.

Ağın yapısı, alanın birbirinden görece ayrışmış üç araştırma geleneği barındırdığına işaret etmektedir: akademik yazma, ikinci dil yazımı ve ana dilde yazma öğretimi. Kümeler arası bağlar mevcut olmakla birlikte küme içi bağlardan seyrektir.

Kavramsal Yapı

Çoklu uygunluk analiziyle elde edilen kavramsal yapı Şekil 9'da sunulmuştur.

Şekil 9. *Çoklu uygunluk analizine dayalı kavramsal yapı haritası*

Not. Analize en az dört bağlantıya sahip 32 terim dâhil edilmiştir. İlk iki boyut toplam eylemsizliğin %10.7'sini açıklamaktadır.

Faktöriyel düzlemde terimler üç bölgede toplanmaktadır. Birinci bölge, birinci boyutun negatif ucunda yer alan akademik yazma, akademik okuryazarlık, akademik amaçlı İngilizce, yükseköğretim, ikinci dil yazımı, geri bildirim ve yapay zekâ terimlerinden oluşmaktadır. İkinci bölge, ikinci boyutun negatif ucunda konumlanan yazma becerileri, yazma stratejileri, öz yeterlik, yazma performansı, öz düzenlemeli öğrenme ve yazma motivasyonu terimlerini kapsamaktadır. Üçüncü bölge, birinci boyutun pozitif ucundaki yazma, öğretim, kompozisyon, değerlendirme ve meta-analiz terimlerinden oluşmaktadır.

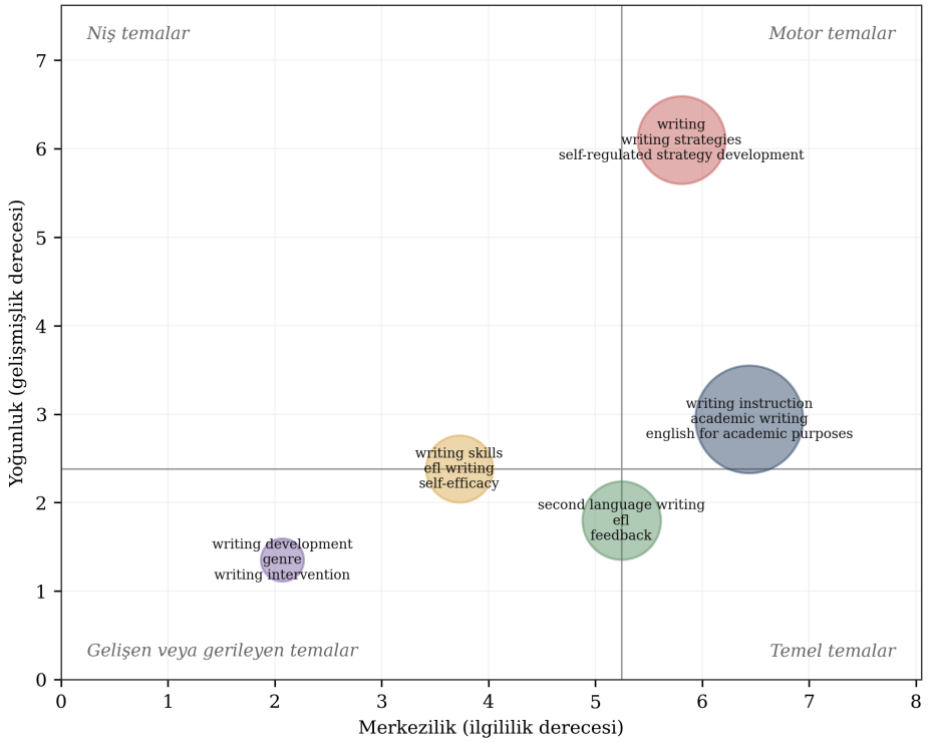
Açıklanan eylemsizlik oranının düşük olması, seyrek ikili verilerde çoklu uygunluk analizinin bilinen bir özelliğidir ve boyutların açıklayıcı gücünün sınırlı olduğu anlamına gelir. Bu nedenle harita, terimler

arasındaki mesafelerin kesin ölçüleri olarak değil, eş-oluşum ağıyla birlikte okunması gereken tamamlayıcı bir gösterim olarak değerlendirilmelidir. Bu çekinceyle birlikte, haritanın ortaya koyduğu üç bölgeli yapı eş-oluşum ağındaki üç kümeyle büyük ölçüde örtüşmektedir.

Tematik Harita

Temaların merkezilik ve yoğunluk boyutlarındaki konumları Şekil 10'da sunulmuştur.

Şekil 10. *Callon merkezilik ve yoğunluk ölçütlerine dayalı tematik harita*

Not. Yatay eksen merkeziliği, dikey eksen yoğunluğu göstermektedir. Kesişim çizgileri medyan değerlerdir. Balon büyüklüğü tema içindeki terimlerin toplam frekansını temsil etmektedir.

Analiz beş tema ortaya koymaktadır. Motor temalar çeyreğinde iki tema yer almaktadır. Bunlardan ilki yazma öğretimi, akademik yazma ve akademik amaçlı İngilizce terimlerinden oluşmakta; en yüksek merkezilik değerine sahiptir. İkincisi yazma, yazma stratejileri ve öğretim terimlerini içermekte; en yüksek yoğunluk değerini taşımaktadır. Bu iki tema, alanın hem merkezinde bulunan hem de kendi içinde gelişmiş araştırma damarlarını temsil etmektedir.

Temel temalar çeyreğinde ikinci dil yazımı, yabancı dil olarak İngilizce, geri bildirim, yapay zekâ, iş birlikli yazma ve otomatik yazma değerlendirmesi terimlerinden oluşan tema bulunmaktadır. Merkeziliği yüksek, yoğunluğu görece düşük olan bu tema, alanın geneliyle güçlü biçimde ilişkili olmakla birlikte kendi içinde henüz yeterince derinleşmemiş görünmektedir. Yapay zekâ ve otomatik yazma değerlendirmesi terimlerinin bu temada yer alması, teknoloji temelli yaklaşımların alana eklemlenmekte olduğuna ancak kavramsal olgunlaşmasını henüz tamamlamadığına işaret etmektedir.

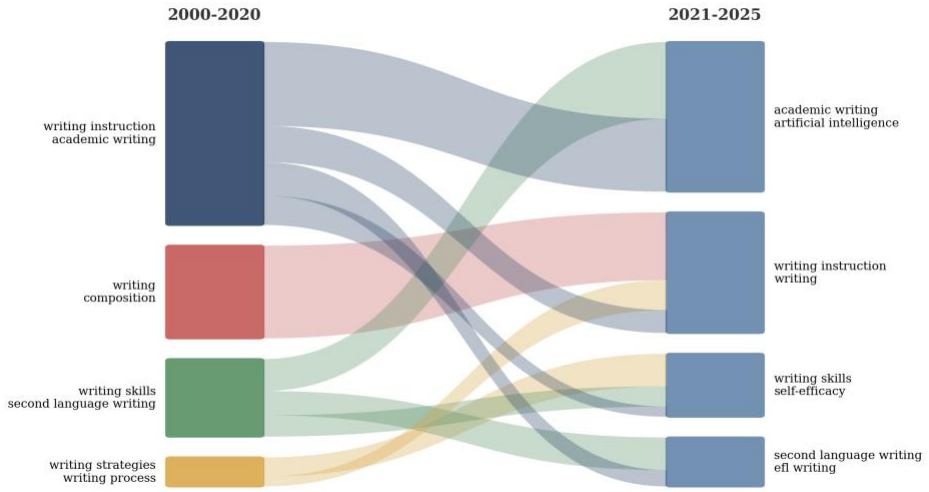
Niş temalar çeyreğinde yazma becerileri, yabancı dil olarak İngilizce yazımı, öz yeterlik, yazma performansı ve öz düzenlemeli öğrenme terimlerinden oluşan tema konumlanmaktadır. Bu temanın yoğunluk değeri medyana oldukça yakın olduğu için, sınıflandırması kesin bir ayrım olarak değil sınır durumu olarak okunmalıdır.

Gelişen ya da gerileyen temalar çeyreğinde yazma gelişimi, tür ve yazma müdahalesi terimlerinden oluşan tema bulunmaktadır. Hem merkezilik hem yoğunluk bakımından en düşük değerlere sahip olan bu temanın, tematik evrim bulgularıyla birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir; kesitsel bir harita, bir temanın yükselişte mi gerilemede mi olduğunu tek başına ayırt edemez.

Tematik Evrim

Temaların iki dönem arasındaki dönüşümü Şekil 11'de sunulmuştur.

Şekil 11. *Temaların 2000-2020 ve 2021-2025 dönemleri arasındaki evrimi*

Not. Dönem ayrımının gerekçesi Yöntem bölümünde açıklanmıştır. Akış kalınlıkları kümeler arasındaki dâhil olma endeksiyle orantılıdır.

İlk dönemde (2000-2020) dört tema belirlenmiştir: yazma öğretimi ve akademik yazma; yazma ve kompozisyon; yazma becerileri ve ikinci dil yazımı; yazma stratejileri ve yazma süreci. İkinci dönemde (2021-2025) dört tema ortaya çıkmıştır: akademik yazma ve yapay zekâ; yazma öğretimi ve yazma; yazma becerileri ve öz yeterlik; ikinci dil yazımı ve yabancı dil olarak İngilizce yazımı.

Akış örüntüsü üç gözlemi desteklemektedir. İlki, sürekliliktir. İlk dönemin en büyük teması olan yazma öğretimi ve akademik yazma, ikinci dönemde hem akademik yazma hem yazma öğretimi temalarını beslemektedir. Alanın temel kavramsal çekirdeği iki dönemde de korunmuştur.

İkincisi, teknolojinin eklemlenme biçimidir. Yapay zekâ terimi, ilk dönemin hiçbir temasında bulunmazken ikinci dönemde akademik

yazma temasının içinde belirmektedir. Bu, yapay zekânın alana bağımsız bir araştırma damarı olarak değil, mevcut bir temanın içine yerleşerek girdiğini düşündürmektedir. Frekans verisi de bu yorumu desteklemektedir: yapay zekâ anahtar kelimesi 2023 yılında 3, 2024 yılında 13, 2025 yılında 19 dokümanda geçmekte, bundan önceki hiçbir yılda görülmemektedir.

Üçüncüsü, öğrenen değişkenlerinin ayrışmasıdır. İlk dönemde yazma becerileri ve ikinci dil yazımı tek bir tema içinde yer alırken, ikinci dönemde bunlar ayrı iki temaya bölünmüştür. Öz yeterlik, öz düzenlemeli öğrenme ve üstbilişsel stratejiler gibi terimlerin kendi teması içinde toplanması, öğrenen odaklı araştırmaların ayrı bir damar hâline geldiğine işaret etmektedir.

Tematik haritada gelişen ya da gerileyen çeyrekte konumlanan yazma gelişimi teması, evrim analizinde ikinci dönemde de varlığını sürdürmektedir. Bu nedenle söz konusu temanın gerilediği değil, henüz belirli bir kavramsal yoğunluğa ulaşmadığı biçiminde değerlendirilmesi daha uygun görünmektedir.

TARTIŞMA

Büyümenin Örüntüsü ve Olası Açıklamaları

Yazma öğretimi araştırmalarının 2000-2025 arasındaki üretimi, bileşik yıllık %16.89 oranında büyümüştür. Bu oran, alanın incelenen dönemde hızlı biçimde genişlediğini ortaya koymaktadır. Ancak bu değerin tek başına alanın eğitim araştırmaları içindeki konumuna ilişkin bir çıkarıma dayanak oluşturmadığını belirtmek gerekir; böyle bir çıkarım için farklı alanların büyüme oranlarıyla karşılaştırma yapılması, bu araştırmanın kapsamı dışında kalan ayrı bir çözümlemeyi gerektirir.

Büyümenin biçimi, hızından daha dikkat çekicidir. Üretim düz bir çizgi izlememiş, farklı hızlarda ilerleyen üç evrede gelişmiştir. 2000-2009 arasındaki ilk evrede yıllık üretim dalgalanmış, dönem toplamı 85

dokümanda kalmıştır. Bu düşük hacim, alanın o dönemde var olmadığı anlamına gelmez; yalnızca Web of Science'ta dizinlenen yayın sayısının sınırlı olduğunu gösterir. Arık ve Arık (2017) da ikinci dil yazımı yayınlarında 2002 yılında görülen sıçramayı büyük ölçüde Journal of Second Language Writing'in Web of Science kapsamına alınmasıyla ilişkilendirmiştir; bu gözlem, erken dönem üretim değerlerinin dizin kapsamındaki değişimlere duyarlı olduğunu göstermektedir. Nitekim en çok atıf alan çalışmaların bir bölümü bu döneme aittir. İkinci evrede (2010-2019) üretim 436 dokümana yükselmiş, ancak bu yükseliş de kesintisiz olmamıştır. Üçüncü evrede (2020-2025) üretim 691 dokümana ulaşmış ve son altı yılın toplamı önceki yirmi yılın toplamını aşmıştır.

Bu üçüncü evredeki hızlanmanın nedeni üzerine düşünmek, bibliyometrik verinin sınırlarını da düşünmeyi gerektirir. Alanyazında pandemi dönemindeki zorunlu dijitalleşmenin eğitim araştırmalarında yayın hacmini artırdığı yönünde yorumlar bulunmaktadır. Ancak bu araştırmanın verisi böyle bir açıklamayı doğrudan desteklememektedir. Pandeminin en yoğun yaşandığı yıllarda üretim artışı ılımlı kalmış (2020'de 77, 2021'de 90 doküman), 2022 yılında ise bir önceki yıla göre gerileme görülmüştür (82 doküman). Belirgin sıçramalar 2023 (125 doküman) ve 2025 (198 doküman) yıllarında yaşanmıştır. Yayın süreçlerindeki gecikme dikkate alındığında 2023'teki artışın pandemi döneminde yürütülen çalışmaların yayımlanmasıyla ilişkili olabileceği düşünülebilir; ancak 2025'teki sıçramanın aynı gerekçeyle açıklanması güçtür.

Alternatif bir açıklama, üretken yapay zekâ araçlarının alana getirdiği yeni araştırma gündemidir. Büyük dil modellerinin eğitimde yeni fırsatlarla birlikte çözülmesi gereken sınamalar da doğurduğu vurgulanmaktadır (Kasneci vd., 2023). Bu açıklama da mevcut veriyle sınırlı ölçüde desteklenmektedir. Yapay zekâ anahtar kelimesi 2025 yılında yalnızca 19 dokümanda geçmektedir ve bu, o yıl üretilen 198 dokümanın küçük bir bölümünü oluşturur. Dolayısıyla yapay zekâya yönelik ilginin tek başına 2025'teki artışı açıklamadığı söylenebilir. Bibliyometrik veri, yayın hacmindeki değişimleri saptamaya elverişlidir;

bu değişimlerin nedenlerini sınamaya elverişli değildir. Bu nedenle burada yalnızca gözlenen örüntü raporlanmakta, nedensel bir iddia ileri sürülmemektedir.

Üretimin Dağılımı ve Yoğunlaşma

Üretimin ülkelere göre dağılımında Amerika Birleşik Devletleri 390 dokümanla ilk sırada yer almakta, kendisini izleyen Çin'in (174) iki katından fazla üretim gerçekleştirmektedir. Bu yoğunlaşma, alanda daha önce yapılan bibliyometrik çalışmaların bulgularıyla uyumludur. Karagöz ve Şeref (2020), farklı bir terim seti ve daha geniş bir veri setiyle çalışmış olmalarına karşın Amerika Birleşik Devletleri'ni en üretken ülke olarak belirlemiştir. Bulgular arasındaki bu süreklilik, iki farklı tarama ve iki farklı zaman aralığı söz konusu olduğu için kayda değerdir. Jaja (2024) da 2014-2023 dönemini kapsayan Scopus verisinde Amerika Birleşik Devletleri'ni en üretken ülke, Arizona State University'yi en üretken kurum ve Graham'ı en üretken yazar olarak belirlemiştir. Farklı bir veri tabanından elde edilen bu örtüşme, ülke, kurum ve yazar düzeyinde gözlenen yoğunlaşmanın yalnızca Web of Science kapsamının bir ürünü olmadığını düşündürmektedir.

Bununla birlikte ilk on beş ülkenin sekizinin Asya ve Orta Doğu'da yer alması, üretimin yalnızca Kuzey Amerika ve Batı Avrupa ekseninde toplandığı yönünde bir okumayı güçleştirmektedir. Arık ve Arık (2017), ikinci dil yazımı yayınlarının yaklaşık üçte ikisinin Amerika Birleşik Devletleri adresli olduğunu raporlamıştır; bu araştırmada ise Amerika Birleşik Devletleri adresli dokümanlar veri setinin yaklaşık üçte birini (1212 dokümanın 390'ı) oluşturmaktadır. Kapsam ve dönem farklılıkları nedeniyle bu iki değer doğrudan karşılaştırılamasa da aradaki fark, üretimin coğrafi tabanının genişlediği yönündeki okumayla tutarlıdır. Birleşik Krallık 56 dokümanla beşinci sırada bulunmakta, İran 58 dokümanla onun önünde yer almaktadır. Türkiye'nin 44 dokümanla yedinci sırada olması, Türkçe eğitimi ve yabancı dil eğitimi alanlarındaki

birikimin uluslararası dizinlerde görünür hâle geldiğine işaret etmektedir.

Buna karşılık ilk on beş ülke arasında hiçbir Latin Amerika ülkesi bulunmamaktadır; veri setindeki en yüksek değer Şili'ye ait 14 dokümandır. Bu yokluk, bölgede yazma araştırması yapılmadığı anlamına gelmez. Ávila Reyes, Narváez-Cardona ve Navarro (2023), Latin Amerika yükseköğretiminde okuma ve yazma araştırmalarının yirmi yıllık birikimini belgelemiş ve bölgesel bir araştırma ağının varlığını ortaya koymuştur. Dolayısıyla buradaki tablo, üretimin kendisinden çok Web of Science'ın kapsama örüntüsünü yansıtıyor olabilir. Bu gözlem, çalışmanın veri kaynağına ilişkin sınırlılığını somut biçimde göstermektedir.

Kurum düzeyindeki dağılım da benzer bir tablo sunmaktadır. En üretken kurumlar arasında Amerika Birleşik Devletleri merkezli üniversitelerin yanı sıra Hong Kong ve Makao'daki üç kurum ile Hollanda'daki bir kurum yer almaktadır. Kurumsal yoğunlaşmanın araştırma gündemini belirlediği yönündeki yorumlar alanyazında yer almakla birlikte, bu araştırmanın verisi böyle bir iddiayı sınamaya elverişli değildir. Üretkenlik verisi, bir kurumun kaç yayın ürettiğini gösterir; hangi konuların araştırılmaya değer görüldüğüne kimin karar verdiğini göstermez. Bu ayrımın korunması, bibliyometrik bulgulardan çıkarılabilecek sonuçların sınırlarını belirginleştirmektedir.

Üretimin İngilizce yayınlar etrafında yoğunlaşmasının bilgi üretiminde eşitsizlik yarattığı tezi alanyazında tartışmalıdır. Hyland (2016), İngilizceyi ek dil olarak kullanan yazarlara karşı yayın süreçlerinde sistematik bir önyargı bulunduğu yönündeki yaygın kanıyı eleştirel biçimde incelemiş ve bu kanıyı destekleyen kanıtların zayıf olduğunu ileri sürmüştür. Bu görüş tartışmasız değildir; Politzer-Ahles ve diğerleri (2016) aynı dergide yayımlanan yanıtlarında Hyland'in kanıt değerlendirmesine itiraz etmiştir. Alanyazındaki bu görüş ayrılığı sürdüğü için, bu araştırmada gözlenen dilsel ve coğrafi yoğunlaşma doğrudan bir epistemik eşitsizlik göstergesi olarak yorumlanmamaktadır. Kaldı ki bu araştırmada yalnızca Web of Science

taranmış, başka dillerde ya da ulusal dizinlerde arama yapılmamıştır. Gözlenen dağılım, Web of Science'ta dizinlenen literatürün dağılımıdır; dünya genelinde üretilen yazma araştırmalarının dağılımı değildir. Bu iki şeyin birbirine karıştırılmaması gerekir.

Atıf Etkisinin Yoğunlaşması

Atıf verisi, üretim verisinden daha keskin bir yoğunlaşma göstermektedir. En çok atıf alan on çalışmanın altısında Steve Graham yazar olarak yer almakta, aynı araştırmacı 29 dokümanla en üretken yazar konumunda bulunmaktadır. İkinci sıradaki yazarın 10 dokümanı olduğu düşünüldüğünde, bu farkın olağan bir üretkenlik farkı olmadığı görülmektedir. Karagöz ve Şeref (2020) de aynı araştırmacıyı alanın çekirdek isimlerinden biri olarak belirlemiştir.

Bu tür yoğunlaşmalar bilim sosyolojisinde birikimli avantaj kavramıyla açıklanmaktadır. Merton (1968), yerleşik araştırmacıların ve yüksek görünürlüğe sahip çalışmaların zaman içinde daha fazla tanınırlık kazandığını, bunun da etkilerini pekiştirdiğini ileri sürmüştür. Bu araştırmanın verisi söz konusu mekanizmayı sınamamaktadır; ancak gözlenen örüntü, bu kavramsal çerçeveyle tutarlı görünmektedir.

Listenin bir başka özelliği, on çalışmanın altısının birincil araştırma değil sentez ya da geniş ölçekli durum saptama çalışması olmasıdır. Sentez çalışmalarının yüksek atıf çekme eğilimi alanyazında bilinen bir olgudur (Miranda & Garcia-Carpintero, 2018) ve bir alanın birikimli bir bilgi tabanı oluşturduğuna işaret edebilir. Miranda ve Garcia-Carpintero (2018), derleme çalışmalarının en çok atıf alan yayınlar arasında aşırı temsil edildiğini ve bu durumun derlemelerin toplam yayınlar içindeki payının düşük olduğu alanlarda daha belirgin olduğunu göstermiştir. Bu araştırmada en çok atıf alan on çalışmanın üçünün meta-analiz, birinin alanyazın derlemesi olması bu bulguyla tutarlıdır. Öte yandan atıf sayıları birikimli göstergelerdir (Aksnes vd., 2019); erken dönemde yayımlanmış çalışmalar atıf toplamak için daha uzun süreye sahiptir. Nitekim listedeki tek güncel çalışma olan Steiss ve diğerlerinin 2024

tarihli araştırması, kısa sürede 231 atıf almıştır. Bu durum, atıf sıralamalarının yalnızca etkiyi değil zamanı da ölçtüğünü hatırlatmaktadır.

İş Birliği Örüntüsü

Uluslararası ortak yayın oranının %14.05 düzeyinde bulunması, alanın büyük ölçüde ulusal ölçekte çalıştığını göstermektedir. Daha ilgi çekici olan, bu oranın ülkelere göre nasıl değiştiğidir. Birleşik Krallık'ta çok ülkeli yayınların payı %25.0 iken, alanın en üretken ülkesi olan Amerika Birleşik Devletleri'nde bu oran %6.7'dir. Türkiye (%4.8) ve İran (%3.7) benzer biçimde düşük değerler sergilemektedir.

Bu örüntü, üretim hacmi ile uluslararası açıklığın birbirinden bağımsız iki gösterge olduğunu ortaya koymaktadır. Bir yorumu, büyük ulusal araştırma ekosistemlerine sahip ülkelerde araştırmacıların gerekli iş birliği ağlarını ülke içinde kurabilmesi ve dış iş birliğine daha az ihtiyaç duymasıdır. Daha küçük ekosistemlerde ise uluslararası iş birliği bir zorunluluk hâline gelebilir. Bu yorum, ulusal bilim sisteminin büyüklüğü ile uluslararası iş birliği arasında ters yönlü bir ilişki bulunduğu yönündeki yaygın varsayımla uyumludur. Melin (1999), Amerikan üniversitelerinin Kuzey Avrupa üniversitelerine göre daha fazla ulusal ve daha az uluslararası iş birliği yaptığını saptamış; ancak Avrupa üniversiteleri arasında ulusal büyüklüğün belirleyici olmadığını göstererek bu varsayımın istisnasız geçerli olmadığını da ortaya koymuştur. Bu araştırmada İran (58 doküman, %3.7) ve Türkiye'nin (44 doküman, %4.8), Birleşik Krallık (56 doküman, %25.0) ile benzer üretim hacimlerine sahip olmalarına karşın çok daha düşük çok ülkeli yayın oranları sergilemesi de büyüklük açıklamasının tek başına yeterli olmadığını düşündürmektedir. Bu yorum mevcut veriyle sınanamamaktadır ve yalnızca olası bir açıklama olarak sunulmaktadır. Ancak bulgunun kendisi, iş birliği oranının alanın gelişmişlik düzeyine ilişkin doğrudan bir gösterge olarak kullanılmasının sakıncalı olduğunu düşündürmektedir.

Kavramsal Yapı: Üç Geleneğin Sürekliliği

Anahtar kelime eş-oluşum ağı ve kavramsal yapı analizi, birbirini destekleyen bir sonuç üretmiştir. Alan, birbirinden görece ayrışmış üç küme çevresinde örgütlenmektedir: yükseköğretim bağlamındaki akademik yazma araştırmaları, ikinci dil yazımı ve öğrenen değişkenleri araştırmaları, ana dilde yazma öğretimi ve müdahale araştırmaları. Kümeler arası bağlar mevcut olmakla birlikte küme içi bağlardan seyrektir. Bu ayrışma, alanyazında farklı kuramsal kökenlerle tanımlanan geleneklerle örtüşmektedir. Ana dilde yazma öğretimi kümesi, öğretim uygulamalarının etkilerini meta-analizlerle sentezleyen müdahale araştırmalarına (Graham & Perin, 2007; Graham vd., 2012); ikinci dil yazımı kümesi, ikinci dilde yazmanın ana dilde yazmadan ayrışan niteliklerini vurgulayan uygulamalı dilbilim geleneğine (Silva, 1993); akademik yazma kümesi ise yükseköğretimde yazmayı kurumsal okuryazarlık uygulamaları ve tür temelli öğretim çerçevesinde ele alan akademik okuryazarlık yaklaşımına (Lea & Street, 1998; Wingate, 2012) karşılık gelmektedir. Jaja'nın (2024) Scopus verisinde yükseköğretim bağlamındaki yazmayı en yoğun araştırılan alan olarak belirlemesi de bu araştırmada akademik yazma ve yazma öğretimi temasının en yüksek merkeziliğe sahip motor tema olarak ortaya çıkmasıyla tutarlıdır.

Bu üçlü yapının hem eş-oluşum ağında hem de çoklu uygunluk analizinde ortaya çıkması, bulgunun tek bir yöntemin ürünü olmadığını göstermektedir. Tematik evrim analizi ise bu yapının iki dönem boyunca korunduğunu ortaya koymaktadır. Alanın kavramsal çekirdeği kökten bir değişim geçirmemiştir.

Bununla birlikte ikinci dönemde bir ayrışma gözlenmektedir. İlk dönemde yazma becerileri ve ikinci dil yazımı tek bir tema içinde yer alırken, ikinci dönemde bunlar ayrılmış; öz yeterlik, öz düzenlemeli öğrenme ve üstbilişsel stratejiler gibi terimler kendi teması içinde toplanmıştır. Bu ayrışma, öğrenen odaklı araştırmaların ayrı bir damar hâline geldiğine işaret etmektedir. Bu damarın kavramsal temelleri alanyazında daha önce atılmıştır: Pajares (2003), yazmaya ilişkin öz yeterlik inançlarının motivasyon ve yazma başarısıyla ilişkisini inceleyen

çalışmaları derlemiş; Teng ve Zhang (2016) ise yabancı dil olarak İngilizce yazımında öz düzenlemeli öğrenme stratejilerinin çok boyutlu yapısını doğrulamış ve bu stratejilerin önemli bir bölümünün yazma yeterliğini yordadığını göstermiştir. Üstbilişsel stratejiler teriminin standartlaştırma sonrasında görünür hâle gelmesi, veri temizleme işleminin bulgular üzerindeki etkisini de örneklemektedir; farklı yazım biçimleri birleştirilmediğinde bu tür terimler frekans eşiğinin altında kalarak analiz dışında kalabilmektedir.

Yapay Zekânın Alana Eklemlenme Biçimi

Tematik evrim analizinin ortaya koyduğu en belirgin yenilik, yapay zekâ teriminin ikinci dönemde akademik yazma temasının içinde belirmesidir. Terim, ilk dönemin hiçbir temasında bulunmamaktadır. Frekans verisi de bu tabloyu desteklemektedir: yapay zekâ anahtar kelimesi 2023 öncesinde hiçbir dokümanda geçmemekte, 2023'te 3, 2024'te 13, 2025'te 19 dokümanda görülmektedir.

Bu bulgunun biçimi içeriğinden daha anlamlı görünmektedir. Yapay zekâ alana bağımsız bir araştırma damarı olarak değil, mevcut bir temanın içine yerleşerek girmiştir. Aynı biçimde, tematik haritada yapay zekâ ve otomatik yazma değerlendirmesi terimlerinin merkeziliği yüksek ancak yoğunluğu düşük olan temel temalar çeyreğinde bulunması, bu konuların alanın geneliyle ilişkili olmakla birlikte kendi içinde henüz yeterince derinleşmediğini düşündürmektedir. Litvinova ve diğerleri (2024), büyük dil modelleri bağlamındaki yazma araştırmalarını incelemiş ve bu literatürün 2020 sonrasıyla sınırlı, henüz yeni oluşmakta olan bir gövde olduğunu ortaya koymuştur. Bu tablo, eğitimde yapay zekâ araştırmalarına ilişkin daha geniş kapsamlı derlemelerle de örtüşmektedir. Zawacki-Richter ve diğerleri (2019), yükseköğretimde yapay zekâ uygulamalarına yönelik çalışmaların pedagojik kuramlarla bağının zayıf kaldığını ve risklere ilişkin eleştirel değerlendirmenin neredeyse bulunmadığını saptamıştır. Otomatik yazma değerlendirmesi araştırmalarında da benzer bir görünüm söz konusudur: Stevenson ve

Phakiti (2014), bilgisayar tarafından üretilen geri bildirimin metin niteliği üzerindeki olumlu etkisine ilişkin kanıtların sınırlı olduğunu ve bu etkinin genel yazma yeterliğine aktarıldığını gösteren kanıtın az olduğunu raporlamıştır. Üretken yapay zekâ bağlamında Steiss ve diğerleri (2024), ChatGPT geri bildiriminin bazı ölçütlerde insan geri bildirimine yakın ya da ondan daha iyi olduğunu, ancak genel nitelik bakımından insan değerlendiricilerin gerisinde kaldığını göstermiştir. Bu bulgular bu araştırmada saptanan düşük kavramsal yoğunlukla birlikte okunduğunda, yapay zekâ temelli yazma araştırmalarının henüz uygulamaların sınandığı bir evrede bulunduğu düşünülebilir.

Bu tablo, yapay zekânın yazma öğretimi araştırmalarında bir paradigma değişimi başlattığı yönündeki değerlendirmelere temkinli yaklaşmayı gerektirmektedir. Mevcut veriye göre yapay zekâ, alanın kavramsal yapısını yeniden kurmamış; var olan bir temanın gündemine eklenmiştir. Bu durumun önümüzdeki yıllarda değişip değişmeyeceği ancak yeni verilerle izlenebilir.

SONUÇ

Bu araştırma, yazma becerisi öğretimi alanındaki bilimsel literatürün 2000-2025 arasındaki gelişimini bibliyometrik yöntemlerle incelemiştir. Araştırma sorularına ilişkin sonuçlar aşağıda özetlenmiştir.

Birinci soru: zamansal gelişim. Alanın üretimi incelenen dönemde bileşik yıllık %16.89 oranında büyümüş; bu büyüme düz bir çizgi izlemeyerek farklı hızlarda ilerleyen üç evrede gerçekleşmiştir. Son altı yılın üretimi, önceki yirmi yılın toplamını aşmaktadır. Yıllar arası dalgalanmalar, büyümenin düzenli olduğu biçiminde nitelenmesini engellemektedir.

İkinci soru: üretimin dağılımı. Üretim 2420 yazar, 389 kaynak ve çok sayıda ülke arasında dağılmakla birlikte belirli merkezlerde yoğunlaşmaktadır. En üretken yazar 29 dokümanla Steve Graham, en üretken kurum 31 dokümanla Arizona State University, en üretken ülke 390 dokümanla Amerika Birleşik Devletleri'dir. Bununla birlikte ilk on

beş ülkenin sekizi Asya ve Orta Doğu'da yer almakta, Türkiye yedinci sırada bulunmaktadır.

Üçüncü soru: atıf etkisi. Atıf etkisi sınırlı sayıda çalışma çevresinde yoğunlaşmaktadır. En çok atıf alan on çalışmanın altısında aynı araştırmacı yer almakta, altısı birincil araştırma değil sentez ya da geniş ölçekli durum saptama çalışmasıdır. Doküman başına ortalama atıf 17.09'dur.

Dördüncü soru: iş birliği yapısı. Uluslararası ortak yayın oranı %14.05'tir ve bu oran üretim hacmiyle orantılı değildir. Birleşik Krallık'ta %25.0'e ulaşan oran, alanın en üretken ülkesi olan Amerika Birleşik Devletleri'nde %6.7 düzeyinde kalmaktadır.

Beşinci soru: kavramsal ve tematik yapı. Alan üç araştırma geleneği çevresinde örgütlenmekte ve bu yapı iki dönem boyunca korunmaktadır. İkinci dönemde öğrenen odaklı araştırmalar ayrı bir tema hâline gelmiş, yapay zekâ ise bağımsız bir tema olarak değil akademik yazma temasının içine yerleşerek alana eklemlenmiştir.

Bu sonuçlar birlikte değerlendirildiğinde, alanın niceliksel olarak hızla büyüdüğü ancak kavramsal yapısını büyük ölçüde koruduğu söylenebilir. Alanın dönüşümü, geleneklerin terk edilmesi biçiminde değil, mevcut gelenekler içinde yeni konuların ele alınması biçiminde gerçekleşmektedir.

SINIRLILIKLAR

Veri seti yalnızca Web of Science Core Collection'dan derlenmiştir. Scopus, ERIC ve ulusal dizinler kapsam dışındadır. Bulgular, Web of Science'ta dizinlenen literatürün yapısını yansıtmaktadır.

Web of Science'ın kapsamı İngilizce yayınlar lehine dengesizdir. Bu nedenle üretimin coğrafi dağılımına ilişkin bulgular, dilsel temsil üzerine doğrudan bir çıkarım için kullanılamaz.

Bibliyometrik veriler betimseldir. Yayın hacmindeki değişimler ile dışsal olaylar arasında nedensellik sınaması yapılamaz.

Atıf sayıları birikimli göstergelerdir. Atıf temelli sıralamalar erken dönem çalışmaları lehine yapısal bir eğilim taşır.

Anahtar kelime standartlaştırması araştırmacı kararına dayanır. Kararların tamamı Yöntem bölümünde listelenmiş olmakla birlikte, farklı bir birleştirme şeması küme yapılarında değişikliğe yol açabilir.

Tarama, yazma becerisi ile öğretim boyutunu birlikte içeren terim kümeleriyle yürütülmüştür. Öğretim, müdahale ya da strateji boyutuna değinmeyen saf betimleyici yazma çalışmaları ile yazmayı daha geniş okuryazarlık çerçevesinde ele alan ve bu terimleri kullanmayan çalışmalar veri setinde yer almamış olabilir.

Tarama, alan etiketi kullanılmayan ve anlamsal genişletme uygulayan Smart Search aracıyla yürütülmüştür. Bu araç, arama terimlerini birebir ifade eşleşmesiyle sınırlamadığı için, elde edilen kayıt kümesinin eşdeğer bir konu alanı (TS=) sorgusuyla birebir yeniden üretilmesi mümkün değildir. Denetim amacıyla yapılan karşılaştırmada, aynı terim kümesinin TS= etiketiyle çalıştırılması hâlinde veri setindeki kayıtların yaklaşık yüzde altısının, bu arada alanın en çok atıf alan iki çalışmasının, kümenin dışında kaldığı görülmüştür. Bu nedenle çalışmanın veri seti, sorgu dizesinin yanı sıra tarama aracı, tarama tarihi ve Veri Erişilebilirliği başlığında verilen kalıcı sorgu bağlantısıyla birlikte tanımlanmaktadır.

ÖNERİLER

Araştırmacılara

Alanın üç geleneği arasındaki bağların seyrek olması, gelenekler arası bulguları ilişkilendiren çalışmalar için bir alan bırakmaktadır. Özellikle ana dilde yazma öğretimi araştırmalarında geliştirilen müdahale modellerinin ikinci dil bağlamlarındaki geçerliğinin sınanması, iki geleneği birbirine bağlayacak bir yön olarak değerlendirilebilir.

Yapay zekâ temelli yazma araştırmaları henüz yoğunluk kazanmamış bir alandır. Bu konudaki çalışmaların tekil uygulama denemelerinin ötesine geçerek kuramsal çerçeve geliştirmeye yönelmesi, alanın kavramsal olgunlaşmasına katkı sağlayabilir.

Türkiye'nin yedinci sıradaki konumuna karşın uluslararası ortak yayın oranının %4.8 düzeyinde kalması, ülkedeki araştırmacılar için somut bir gelişim alanı işaret etmektedir.

Sonraki Bibliyometrik Çalışmalara

Bu araştırma tek veri tabanıyla sınırlıdır. Web of Science ve Scopus verilerinin eşleştirilerek birleştirildiği bir çalışma, kapsam sınırlılığının bulgular üzerindeki etkisini görünür kılabilir.

Bu araştırmada uygulanan veri temizleme protokolünün bulgular üzerindeki etkisi gözlenebilir düzeydedir. Bibliyometrik çalışmalarda standartlaştırma işlemlerinin raporlanması, sonuçların karşılaştırılabilirliği açısından önem taşımaktadır.

Ortak atıf ve bibliyografik eşleşme analizleri bu araştırmanın kapsamı dışında bırakılmıştır. Bu analizlerin eklenmesi, alanın entelektüel temelinin daha ayrıntılı haritalanmasına olanak verebilir.

Uygulayıcılara ve Program Geliştiricilere

En çok atıf alan çalışmaların önemli bir bölümünün meta-analiz türünde olması, alanda uygulamaya aktarılabilir bir kanıt birikiminin oluştuğunu düşündürmektedir. Öğretmen eğitimi programlarında bu sentez çalışmalarının bulgularına yer verilmesi, araştırma ile uygulama arasındaki mesafenin azaltılmasına katkı sağlayabilir.

BEYANLAR

Yapay Zekâ Kullanımı Bildirimi

Bu çalışmanın hazırlanmasında yapay zekâ temelli araçlardan yararlanılmıştır. Araçlar, metnin dil ve anlatım açısından gözden geçirilmesi, İngilizce özet ve genişletilmiş özetin düzenlenmesi ile kaynakça biçimlendirmesinin denetlenmesi amacıyla kullanılmıştır. Araştırmanın tasarımı, veri toplama ve temizleme işlemleri, analiz kararları, bulguların yorumlanması ve sonuçların oluşturulması tümüyle yazar tarafından gerçekleştirilmiştir.

Makalede yer alan bütün şekiller, temizlenmiş veri seti üzerinden yazar tarafından üretilmiştir. Şekillerdeki Türkçe etiketler yazar tarafından yazılmış olup herhangi bir otomatik çeviri işlemi uygulanmamıştır. Şekillerde kullanılan anahtar kelimeler, kurum adları ve dergi adları Web of Science kayıtlarındaki özgün biçimleriyle bırakılmıştır.

Kullanılan bütün kaynakların varlığı ve künye bilgileri akademik veri tabanlarından DOI eşleşmesiyle doğrulanmıştır. Metinde yer alan bütün sayısal değerler ham veri üzerinden yeniden hesaplanmıştır. Yazar, metnin bütününün sorumluluğunu üstlenmektedir.

Etik Beyan

Bu çalışma, kamuya açık bir bibliyometrik veri tabanından elde edilen yayın üstverisi üzerinde yürütülmüştür. İnsan katılımcı ile çalışılmadığı için etik kurul izni gerekmemektedir.

Çıkar Çatışması Beyanı

Yazar, herhangi bir çıkar çatışması bulunmadığını beyan eder.

Destek ve Teşekkür Beyanı

Bu çalışma için herhangi bir kurum ya da kuruluştan mali destek alınmamıştır.

Veri Erişilebilirliği

Analizde kullanılan veri seti, Yöntem bölümünde verilen sorgu dizesi, dizin seçimi ve süzgeçlerle Web of Science Core Collection üzerinden elde edilmiştir. 16 Mart 2026 tarihli aramanın kalıcı bağlantısı şudur: https://www.webofscience.com/wos/woscc/summary/79550661-f6f3-472a-90b8-43d7de3a2c8f-01a5afa96f/times-cited-descending/1

Bağlantıya erişim kurumsal abonelik gerektirmektedir. Veri tabanı sürekli güncellendiği için aynı sorgu sonraki bir tarihte çalıştırıldığında, ara dönemde dizinlenen kayıtlar nedeniyle daha yüksek bir sayı döndürecektir; veri setinin tanımı bu nedenle sorguyla birlikte tarama tarihini de içerir. Veri temizleme ve standartlaştırma kuralları Yöntem bölümünde eksiksiz listelenmiştir. Ham dışa aktarım dosyası, makul bir talep üzerine yazardan edinilebilir.

KAYNAKÇA

Abdullah, H., Shukor, S. A., Raslie, H., Ngah, E., & Jamain, N. N. A. (2023). A bibliometric analysis and future research directions on language and literacy. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences, 13*(9), 625–643. https://doi.org/10.6007/IJARBSS/v13-i9/18433

Aksnes, D. W., Langfeldt, L., & Wouters, P. (2019). Citations, citation indicators, and research quality: An overview of basic concepts and theories. *SAGE Open, 9*(1). https://doi.org/10.1177/2158244019829575

Aria, M., & Cuccurullo, C. (2017). Bibliometrix: An R-tool for comprehensive science mapping analysis. *Journal of Informetrics, 11*(4), 959–975. https://doi.org/10.1016/j.joi.2017.08.007

Arık, B. T., & Arık, E. (2017). "Second language writing" publications in Web of Science: A bibliometric analysis. *Publications, 5*(1), Article 4. https://doi.org/10.3390/publications5010004

Atasoy, A. (2023). The last decade of writing education studies (2010–2020): A systematic review. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi, 9*(1), 106–149. https://doi.org/10.31464/jlere.1164289

Ávila Reyes, N., Narváez-Cardona, E., & Navarro, F. (2023). Twenty years of research on reading and writing in Latin American higher education: Lessons learned from the ILEES initiative. In P. M. Rogers, D. R. Russell, P. Carlino, & J. M. Marine (Eds.), *Writing as a human activity: Implications and applications of the work of Charles Bazerman* (pp. 327–350). The WAC Clearinghouse; University Press of Colorado. https://doi.org/10.37514/PER-B.2023.1800.2.13

Bangert-Drowns, R. L., Hurley, M. M., & Wilkinson, B. (2004). The effects of school-based writing-to-learn interventions on academic achievement: A meta-analysis. *Review of Educational Research, 74*(1), 29–58. https://doi.org/10.3102/00346543074001029

Callon, M., Courtial, J. P., & Laville, F. (1991). Co-word analysis as a tool for describing the network of interactions between basic and technological research: The case of polymer chemistry. *Scientometrics, 22*(1), 155–205. https://doi.org/10.1007/BF02019280

Cobo, M. J., López-Herrera, A. G., Herrera-Viedma, E., & Herrera, F. (2011). An approach for detecting, quantifying, and visualizing the evolution of a research field: A practical application to the fuzzy sets theory field. *Journal of Informetrics, 5*(1), 146–166. https://doi.org/10.1016/j.joi.2010.10.002

Crossley, S. A., & McNamara, D. S. (2012). Predicting second language writing proficiency: The roles of cohesion and linguistic sophistication. *Journal of Research in Reading, 35*(2), 115–135. https://doi.org/10.1111/j.1467-9817.2010.01449.x

Cutler, L., & Graham, S. (2008). Primary grade writing instruction: A national survey. *Journal of Educational Psychology, 100*(4), 907–919. https://doi.org/10.1037/a0012656

Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N., & Lim, W. M. (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of Business Research, 133*, 285–296. https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.04.070

Gilbert, J., & Graham, S. (2010). Teaching writing to elementary students in grades 4–6: A national survey. *The Elementary School Journal, 110*(4), 494–518. https://doi.org/10.1086/651193

Graham, S. (2019). Changing how writing is taught. *Review of Research in Education, 43*(1), 277–303. https://doi.org/10.3102/0091732X18821125

Graham, S., Kiuhara, S. A., & MacKay, M. (2020). The effects of writing on learning in science, social studies, and mathematics: A meta-analysis. *Review of Educational Research, 90*(2), 179–226. https://doi.org/10.3102/0034654320914744

Graham, S., McKeown, D., Kiuhara, S., & Harris, K. R. (2012). A meta-analysis of writing instruction for students in the elementary grades. *Journal of Educational Psychology, 104*(4), 879–896. https://doi.org/10.1037/a0029185

Graham, S., & Perin, D. (2007). A meta-analysis of writing instruction for adolescent students. *Journal of Educational Psychology, 99*(3), 445–476. https://doi.org/10.1037/0022-0663.99.3.445

Hyland, K. (2016). Academic publishing and the myth of linguistic injustice. *Journal of Second Language Writing, 31*, 58–69. https://doi.org/10.1016/j.jslw.2016.01.005

Jaja. (2024). Research trends on students' writing skills: A bibliometric analysis using Scopus database. *Journal of Language and Education, 10*(3), 161–182. https://doi.org/10.17323/jle.2024.18806

Karagöz, B., & Şeref, İ. (2020). Yazma becerisiyle ilgili makaleler üzerine bir inceleme: Web of Science veri tabanında eğilimler. *Ana Dili Eğitimi Dergisi, 8*(1), 67–86. https://doi.org/10.16916/aded.619090

Kasneci, E., Sessler, K., Küchemann, S., Bannert, M., Dementieva, D., Fischer, F., Gasser, U., Groh, G., Günnemann, S., Hüllermeier, E., Krusche, S., Kutyniok, G., Michaeli, T., Nerdel, C., Pfeffer, J., Poquet, O., Sailer, M., Schmidt, A., Seidel, T., … Kasneci, G. (2023). ChatGPT for good? On opportunities and challenges of large language models for education. *Learning and Individual Differences, 103*, Article 102274. https://doi.org/10.1016/j.lindif.2023.102274

Lea, M. R., & Street, B. V. (1998). Student writing in higher education: An academic literacies approach. *Studies in Higher Education, 23*(2), 157–172. https://doi.org/10.1080/03075079812331380364

Litvinova, T. A., Mikros, G. K., & Dekhnich, O. V. (2024). Writing in the era of large language models: A bibliometric analysis of research field. *Research Result. Theoretical and Applied Linguistics, 10*(4), 5–16. https://doi.org/10.18413/2313-8912-2024-10-4-0-1

Melin, G. (1999). Impact of national size on research collaboration: A comparison between Northern European and American universities. *Scientometrics, 46*(1), 161–170. https://doi.org/10.1007/BF02766300

Merton, R. K. (1968). The Matthew effect in science. *Science, 159*(3810), 56–63. https://doi.org/10.1126/science.159.3810.56

Miao, Y., Badger, R., & Zhen, Y. (2006). A comparative study of peer and teacher feedback in a Chinese EFL writing class. *Journal of Second Language Writing, 15*(3), 179–200. https://doi.org/10.1016/j.jslw.2006.09.004

Miranda, R., & Garcia-Carpintero, E. (2018). Overcitation and overrepresentation of review papers in the most cited papers. *Journal of Informetrics, 12*(4), 1015–1030. https://doi.org/10.1016/j.joi.2018.08.006

Page, M. J., McKenzie, J. E., Bossuyt, P. M., Boutron, I., Hoffmann, T. C., Mulrow, C. D., Shamseer, L., Tetzlaff, J. M., Akl, E. A., Brennan, S. E., Chou, R., Glanville, J., Grimshaw, J. M., Hróbjartsson, A., Lalu, M. M., Li, T., Loder, E. W., Mayo-Wilson, E., McDonald, S., … Moher, D. (2021). The PRISMA 2020 statement: An updated guideline for reporting systematic reviews. *BMJ, 372*, Article n71. https://doi.org/10.1136/bmj.n71

Pajares, F. (2003). Self-efficacy beliefs, motivation, and achievement in writing: A review of the literature. *Reading & Writing Quarterly, 19*(2), 139–158. https://doi.org/10.1080/10573560308222

Politzer-Ahles, S., Holliday, J. J., Girolamo, T., Spychalska, M., & Berkson, K. H. (2016). Is linguistic injustice a myth? A response to Hyland (2016). *Journal of Second Language Writing, 34*, 3–8. https://doi.org/10.1016/j.jslw.2016.09.003

Rogers, L. A., & Graham, S. (2008). A meta-analysis of single subject design writing intervention research. *Journal of Educational Psychology, 100*(4), 879–906. https://doi.org/10.1037/0022-0663.100.4.879

Shehadeh, A. (2011). Effects and student perceptions of collaborative writing in L2. *Journal of Second Language Writing, 20*(4), 286–305. https://doi.org/10.1016/j.jslw.2011.05.010

Silva, T. (1993). Toward an understanding of the distinct nature of L2 writing: The ESL research and its implications. *TESOL Quarterly, 27*(4), 657–677. https://doi.org/10.2307/3587400

Steiss, J., Tate, T., Graham, S., Cruz, J., Hebert, M., Wang, J., Moon, Y., Tseng, W., Warschauer, M., & Olson, C. B. (2024). Comparing the quality of human and ChatGPT feedback of students' writing. *Learning and Instruction, 91*, Article 101894. https://doi.org/10.1016/j.learninstruc.2024.101894

Stevenson, M., & Phakiti, A. (2014). The effects of computer-generated feedback on the quality of writing. *Assessing Writing, 19*, 51–65. https://doi.org/10.1016/j.asw.2013.11.007

Teng, L. S., & Zhang, L. J. (2016). A questionnaire-based validation of multidimensional models of self-regulated learning strategies. *The Modern Language Journal, 100*(3), 674–701. https://doi.org/10.1111/modl.12339

Wingate, U. (2012). Using Academic Literacies and genre-based models for academic writing instruction: A 'literacy' journey. *Journal of English for Academic Purposes, 11*(1), 26–37. https://doi.org/10.1016/j.jeap.2011.11.006

Zawacki-Richter, O., Marín, V. I., Bond, M., & Gouverneur, F. (2019). Systematic review of research on artificial intelligence applications in higher education – where are the educators? *International Journal of Educational Technology in Higher Education, 16*, Article 39. https://doi.org/10.1186/s41239-019-0171-0

Zupic, I., & Čater, T. (2015). Bibliometric methods in management and organization. *Organizational Research Methods, 18*(3), 429–472. https://doi.org/10.1177/1094428114562629

GENİŞLETİLMİŞ ÖZET

Amaç: Yazma becerisinin nasıl öğretileceği, eğitim araştırmalarının en uzun geçmişe sahip sorularından biridir; ancak bugün bu soru tek bir araştırma alanı içinde ele alınmamaktadır. Aynı soru, birbirinden görece bağımsız en az üç gelenek içinde incelenmektedir: ana dilde yazma öğretimini müdahale çalışmaları üzerinden ele alan eğitim psikolojisi kökenli gelenek, yabancı ya da ikinci dilde yazmayı öğrenen değişkenleri çerçevesinde inceleyen uygulamalı dilbilim geleneği ve yükseköğretimde akademik metin üretimini tür ve söylem kavramları çevresinde tartışan akademik okuryazarlık geleneği. Bu gelenekler

farklı dergilerde yayımlanmakta ve çoğu zaman birbirlerinin bulgularına atıf yapmamaktadır. Bu durumun doğurduğu sorun, alanın bütününe ilişkin resmin tek tek çalışmalardan çıkarılamaz hâle gelmesidir. Alanda daha önce yürütülmüş bibliyometrik çalışmalar bulunmakla birlikte, bu çalışmalar üç ortak sınırlılık taşımaktadır. Kimi çalışmalar tek bir geleneğe ya da sınırlı bir zaman aralığına odaklanmakta, kimilerinde kullanılan alan etiketi ve veri temizleme işlemleri raporlanmamakta, çoğunda ise analiz betimleyici düzeyde kalmaktadır. Bir alanın kaç yayın ürettiğini bilmek ile o alanın hangi kavramlar çevresinde örgütlendiğini bilmek farklı sorulardır; ikincisi ancak zamansal karşılaştırmaya dayalı tematik analizlerle yanıtlanabilir. Bu araştırmanın amacı, yazma becerisi öğretimi alanındaki bilimsel literatürün 2000-2025 arasındaki üretim yapısını, entelektüel örgütlenmesini ve tematik gelişimini ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda beş soruya yanıt aranmıştır: alanın zamansal gelişimi, üretimin yazar, kurum ve ülke düzeyindeki dağılımı, atıf etkisinin yoğunlaştığı çalışmalar, uluslararası iş birliği yapısı ve kavramsal yapının zaman içindeki dönüşümü.

Yöntem: Araştırma bibliyometrik desenle yürütülmüş, performans analizi ile bilim haritalama analizi birlikte uygulanmıştır. Veriler Web of Science Core Collection veri tabanından elde edilmiştir. Bu tercih, veri tabanının adres, kurum ve atıflanan kaynak alanlarını yapılandırılmış biçimde sunması ve bibliyometrik yazılımlarla tam uyumlu çıktı sağlaması nedeniyle yapılmıştır. Tarama, Web of Science arayüzünün Smart Search aracıyla 16 Mart 2026 tarihinde gerçekleştirilmiş ve Web of Science Core Collection veri tabanının bütün dizinleri açık bırakılmıştır. Arama terimleri iki kavramsal kümede toplanmış, küme içinde OR, kümeler arasında AND işleci kullanılmıştır. Bu yapı, veri setine giren her kaydın hem bir yazma becerisi terimiyle hem de bir öğretim, strateji ya da müdahale terimiyle eşleşmesini zorunlu kılmaktadır. Kayıtların seçimi PRISMA 2020 akış mantığına göre raporlanmıştır. Tarama 1270 kayıt döndürmüş, dışa aktarılan dosyada 1271 kayıt bulunmuştur; 3 yinelenen kayıt ayıklanmış, tamamlanmamış 2026 yılına ait 55 kayıt ile geri çekilmiş 1 yayın çıkarılmış, analiz veri seti 1161 makale ve 51 derleme olmak üzere 1212 dokümandan oluşmuştur. Analiz öncesinde üç düzeyde standartlaştırma uygulanmıştır. Anahtar kelimelerde eş anlamlı ve yazım varyantı olan terimler birleştirilmiş, böylece farklı anahtar kelime sayısı 3108'den 2939'a inmiştir. Kurum adlarında, Clarivate'in birleştirilmiş kurum etiketlerinin yol açtığı çift sayım giderilmiştir. Ülke bilgisinde posta kodları ve eyalet kısaltmaları temizlenmiştir. Analizler R tabanlı Bibliometrix paketi ve Biblioshiny arayüzüyle yürütülmüştür.

Bulgular: Alan incelenen dönemde 389 farklı kaynaktan beslenmiş, bileşik yıllık büyüme oranı %16.89 olarak hesaplanmıştır. Ortalama doküman yaşı 5.93 yıl, doküman başına ortalama atıf 17.09'dur. Üretimin zamansal seyri düz bir çizgi izlememiş, farklı hızlarda ilerleyen üç evrede gelişmiştir. 2000-2009 arasındaki ilk evrede dönem toplamı 85 dokümanda kalmış ve üretim dalgalanmıştır. 2010-2019 arasındaki ikinci evrede üretim 436 dokümana yükselmiştir. 2020-2025 arasındaki üçüncü evrede üretim 691 dokümana ulaşmış ve son altı yılın toplamı önceki yirmi yılın toplamını aşmıştır. En yüksek üretim 198 dokümanla 2025 yılına aittir. Üretimin dağılımında Amerika Birleşik Devletleri 390 dokümanla ilk sırada yer almakta, kendisini izleyen Çin'in (174) iki katından fazla üretim gerçekleştirmektedir. Bununla birlikte ilk on beş ülkenin sekizi Asya ve Orta Doğu'da bulunmaktadır. Türkiye 44 dokümanla yedinci sıradadır. En üretken yazar 29 dokümanla Steve Graham, en üretken kurum 31 dokümanla Arizona State University'dir. Atıf etkisi üretimden daha keskin biçimde yoğunlaşmaktadır. En çok atıf alan on çalışmanın altısında aynı araştırmacı yazar olarak yer almakta, dördü meta-analiz ya da geniş ölçekli tarama türündedir. En yüksek atıf sayısı 547 ile Graham ve diğerlerinin 2012 tarihli meta-analizine aittir. Uluslararası ortak yayın oranı %14.05'tir ve bu oran üretim hacmiyle orantılı değildir. Birleşik Krallık'ta %25.0 düzeyinde olan oran, alanın en üretken ülkesi olan Amerika Birleşik Devletleri'nde %6.7, Türkiye'de %4.8 ve İran'da %3.7 düzeyinde kalmaktadır. Kavramsal analizler, alanın birbirinden görece ayrışmış üç küme çevresinde örgütlendiğini ortaya koymuştur: yükseköğretim bağlamındaki akademik yazma araştırmaları, ikinci dil yazımı ve öğrenen değişkenleri araştırmaları, ana dilde yazma öğretimi ve müdahale araştırmaları. Bu üçlü yapı hem eş-oluşum ağında hem de çoklu uygunluk analizinde ortaya çıkmıştır. Tematik evrim analizi yapının iki dönem boyunca korunduğunu, ancak ikinci dönemde öğrenen odaklı araştırmaların ayrı bir tema hâline geldiğini göstermektedir. Yapay zekâ terimi ilk dönemin hiçbir temasında bulunmazken ikinci dönemde akademik yazma temasının içinde belirmiş; anahtar kelime olarak 2023'te 3, 2024'te 13, 2025'te 19 dokümanda geçmiştir.

Sonuç ve Öneriler: Bulgular birlikte değerlendirildiğinde, alanın niceliksel olarak hızla büyüdüğü ancak kavramsal yapısını büyük ölçüde koruduğu söylenebilir. Alanın dönüşümü, geleneklerin terk edilmesi biçiminde değil, mevcut gelenekler içinde yeni konuların ele alınması biçiminde gerçekleşmektedir. Yapay zekâ, alanın kavramsal yapısını yeniden kurmamış; var olan bir temanın gündemine eklenmiştir. Yayın hacmindeki hızlanmanın nedenine ilişkin olarak bibliyometrik veri bir sınama imkânı sunmamaktadır.

Pandemi dönemindeki zorunlu dijitalleşmenin etkisine ilişkin yorumlar alanyazında bulunmakla birlikte, bu araştırmanın verisi böyle bir açıklamayı doğrudan desteklememektedir; pandeminin en yoğun yaşandığı yıllarda artış ılımlı kalmış, 2022 yılında ise gerileme görülmüştür. Bu nedenle çalışmada yalnızca gözlenen örüntü raporlanmış, nedensel bir iddia ileri sürülmemiştir. Araştırma, tek veri tabanıyla sınırlı olması, Web of Science kapsamının İngilizce yayınlar lehine dengesizliği ve atıf sayılarının birikimli göstergeler olması bakımından sınırlılıklar taşımaktadır. Sonraki çalışmalar için üç yön önerilmektedir. Alanın üç geleneği arasındaki bağların seyrek olması, gelenekler arası bulguları ilişkilendiren çalışmalar için bir alan bırakmaktadır. Yapay zekâ temelli yazma araştırmalarının tekil uygulama denemelerinin ötesine geçerek kuramsal çerçeve geliştirmeye yönelmesi, alanın kavramsal olgunlaşmasına katkı sağlayabilir. Türkiye'nin üretim sıralamasındaki konumuna karşın uluslararası ortak yayın oranının düşük kalması, ülkedeki araştırmacılar için somut bir gelişim alanı işaret etmektedir.

EXTENDED ABSTRACT

Aim: How writing skills should be taught is one of the longest-standing questions in educational research. Today, however, this question is not addressed within a single research field. It is examined in at least three relatively independent traditions: an educational psychology tradition that studies first-language writing instruction through intervention research; an applied linguistics tradition that examines second- or foreign-language writing in relation to learner variables; and an academic literacy tradition that discusses the production of academic texts in higher education through the concepts of genre and discourse. These traditions publish in different journals and often do not cite one another's findings. As a result, the overall picture of the field cannot be inferred from individual studies alone. Although bibliometric studies of the field have been conducted, they share three limitations. Some focus on a single tradition or a limited period; others do not report the field labels or data-cleaning procedures they use; and most remain descriptive. Knowing how many publications a field has produced is different from knowing which concepts organize it. The latter question requires thematic analyses based on comparisons over time. This study aims to examine the publication structure, intellectual organization, and thematic development of research on writing instruction from 2000 to 2025. It addresses five questions: how the field has developed over time;

how publication output is distributed across authors, institutions, and countries; which studies have attracted the greatest citation impact; how international collaboration is structured; and how the field's conceptual structure has changed over time.

Method: The study employed a bibliometric design combining performance analysis and science mapping. Data were obtained from the Web of Science Core Collection. This database was selected because it provides structured address, institutional affiliation, and cited-reference fields, as well as exports compatible with bibliometric software. The search was conducted through the Web of Science Smart Search interface on March 16, 2026, with all indexes in the Web of Science Core Collection enabled. Search terms were organized into two conceptual groups. Terms within each group were combined with OR, and the two groups were combined with AND. This structure required every retrieved record to match both a writing-skills term and a teaching, strategy, or intervention term. Record selection was reported following the PRISMA 2020 flow structure. The search returned 1,270 records, while the exported file contained 1,271 records. After removing three duplicate records, 55 records from the incomplete year 2026, and one retracted publication, the final dataset comprised 1,212 documents: 1,161 articles and 51 reviews. Before analysis, data were standardized at three levels. Synonymous keywords and spelling variants were merged, reducing the number of distinct keywords from 3,108 to 2,939. Duplicate counts caused by Clarivate's consolidated institutional labels were corrected. Postal codes and state abbreviations were removed from country data. Analyses were conducted using the R-based Bibliometrix package and its Biblioshiny interface.

Findings: During the period examined, the field drew on 389 distinct sources and had a compound annual growth rate of 16.89%. The average document age was 5.93 years, and the mean number of citations per document was 17.09. Publication output did not increase at a constant rate; it developed in three phases. In the first phase, from 2000 to 2009, output fluctuated and totaled 85 documents. In the second phase, from 2010 to 2019, it rose to 436 documents. In the third phase, from 2020 to 2025, it reached 691 documents, meaning that the output of the final six years exceeded that of the preceding twenty years. The highest annual output was recorded in 2025, with 198 documents. The United States ranked first with 390 documents, producing more than twice as many as China, which ranked second with 174. Nevertheless, eight of the fifteen most

productive countries were located in Asia and the Middle East. Türkiye ranked seventh with 44 documents. Steve Graham was the most productive author, with 29 documents, and Arizona State University was the most productive institution, with 31. Citation impact was concentrated more sharply than publication output. The same researcher appeared as an author on six of the ten most cited studies, and four of these studies were meta-analyses or large-scale surveys. Graham and colleagues' 2012 meta-analysis had the highest citation count, at 547. The rate of internationally coauthored publications was 14.05%, but this rate did not correspond to publication volume. It was 25.0% for the United Kingdom, compared with 6.7% for the United States, the most productive country, 4.8% for Türkiye, and 3.7% for Iran. The conceptual analyses identified three relatively distinct clusters: research on academic writing in higher education; research on second-language writing and learner variables; and research on first-language writing instruction and interventions. This three-part structure emerged in both the co-occurrence network and the multiple correspondence analysis. The thematic evolution analysis showed that the structure persisted across both periods, although learner-focused research emerged as a separate theme in the second period. Artificial intelligence did not appear in any first-period theme, but emerged within the academic writing theme in the second period. As a keyword, it appeared in three documents in 2023, 13 in 2024, and 19 in 2025. Conclusion and Recommendations: Taken together, the findings indicate that the field has grown rapidly in volume while largely retaining its conceptual structure. Change has occurred as new topics have been addressed within existing traditions. Artificial intelligence has entered the agenda of an established theme without restructuring the field's conceptual organization. Bibliometric data do not permit a direct test of the causes of the acceleration in publication output. Although the literature has discussed the possible effects of pandemic-related digitalization, the data in this study do not directly support that explanation: growth remained moderate during the years most affected by the pandemic, and output declined in 2022. The study therefore reports the observed pattern without making a causal claim. The study is limited by its use of a single database, the disproportionate representation of English-language publications in Web of Science, and the cumulative nature of citation counts. Three directions are proposed for future research. The sparse connections among the field's three traditions leave room for studies that bring their findings into dialogue. Research on AI-supported writing could move beyond trials of individual applications toward the development of theoretical frameworks, contributing to the field's

conceptual maturity. Finally, Türkiye's low rate of international coauthorship relative to its position in the publication rankings points to a specific area for development among researchers in the country.